

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEVEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
I stoip, peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, velik
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
o Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondelke in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Koptarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon štef. 50, upravnštva štef. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Koptarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana štef. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Po „porazu“.

»Ali Vam je izid volitev v trgovsko zbornico res tako zelo zaprl sapo, da ne morete do besede ali pa se Vam cela stvar zdi tako nezmisljena, da se Vam ne zdi vredna poštene besede? Naj že bo karkoli — javnosti ste dolžni odkrito besedo.« — Tako slove pisemce, ki smo ga prejeli te dni. Z njegovim pozivom se strinjamo in mu hočemo v naslednjem zadositi.

Nespametno bi bilo skrivati, da nas je izid volitev v našo gospodarsko korporacijo presenetil. Tega pa ne mislimo tako, kakor da bi se čutili ogoljufane v kakšnih ozkosrčnih strankarskih koristih. Ko smo se odločili za volivno koalicijo, nas nikakor ni vodila strankarska politika. Nasprotno — mi smo pri tem koraku to politiko zaradi širših vidikov zopet enkrat — kakor že tolikokrat doslej — žrtvovali. Tisti nasprotniki, ki trdijo, da so o razpoloženju in mnenjih v naših vrstah kar najbolje poučeni, bi morali to pač vedeti. Pač pa smo razočarani kot zastopniki ideje slovenske gospodarske — in kulturne seveda — avtonomije, ki naj zagotovi Sloveniji tiste gospodarske pogoje, ki jih zahteva njen naravni položaj, ki naj zagotovi torej tudi trgovini, obrti in industriji, na katere je naša dežela v veliki meri navezana, kar najizdatnejši razvoj. Razočarani smo kot zastopniki prepričanja, da ob sedanjih razmerah ni obstanka nobeni naših gospodarskih panog in da so vsi naši gospodarski krogi zainteresirani na tem, da se te razmere izpremenijo. Razočarani smo kot poznavalci tolikih pritožb proti tem razmeram, ki so nam prihajale iz vrst politično nasprotno orijentiranih gospodarskih krogov s prošnjo, da jih na merodajnih mestih zastopamo. Spričo vsega tega je izid volitev v našo gospodarsko korporacijo, je dejstvo, da so se naši trgovski, obrtni in industrijski krogi izrekli za tisto politično skupino, ki je pri nas nastopila sedanega centralističnega režima z vsemi njegovimi izrasli in usodnimi posledicami za naše gospodarstvo — enostavno nezmišl, ki se mu zdrava pamet upira.

Zato tedaj pravimo, da nas je izid volitev presenetil in razočaral.

Seveda ima pa ta stvar še drugo, skrito lice, in če jo premostrimo s te druge strani, nam postane brž razumljiva. Nasprotni listi so nam izdali celo obe gesli, ki sta veljali pri teh volitvah na oni drugi strani: »Proti klerikalizmu« in »Proti konzumarjem!«

Ti dve gesli SDS razgaljujeta tiste posedujoče kroge, ki so dali ob teh volitvah tej stranki svoj glas, na najneprijetnejši način. Saj kažeta, da stoje ti krogi čisto onstran od ostalega slovenskega ljudstva; da so vdinjani tajnim silam, ki hočejo podreti dosežanje pravne temelje našega naroda; da jim ni za splošni gospodarski napredek Slovenije, marveč se zadovoljujejo s tem, da se le njim samim godi kolikor toliko dobro po milosti režima, a na račun ostalih delavnih stanov. Ti dve gesli, ki sta »zmagali«, kažeta, da posedujoči krogi, ki stoje za SDS, nimajo socialnega zmisla, da ne rečemo čuta, da sovražijo vsako prizadevanje, ki stremi za tem, da si opomorejo delovni sloji. »Proti konzumarjem!« Kakšen besen srd zveni iz teh besed proti gospodarski osamosvojitvi ljudstva! Saj to ni naperjeno toliko proti konzumom v ožjem smislu, ki itak ne igrajo velike vloge v našem gospodarskem življenju, marveč pač proti združništvu sploh, proti vsakemu poizkusu, da bi se delovni sloji vsaj deloma izognili posredovalcem in si prihranili dobiček, ki bi ga drugače brez lastnega dela in truda spravili le-ti. Ljudje, ki živijo od ljudstva, kriče: Konzumarji so propadli! Ljudstvo naj si to dobro zapomni.

Izid volitev v našo gospodarsko organizacijo je pač z bengalično lučjo osvetlil vso zaostalost esdeesarskih posedujočih krogov, ki se love še vedno za idejami, ki so jih sodni krogi v velikih kulturnih narodih že zavrgli kot nezmisljene in neplodne. Kje bi si bilo mogoče misliti, da bi se pod gori navedenimi gesli združili za kako akcijo n. pr. nemški ali ameriški industriji in trgovci! Ti ljudje so pač res velikopotezni gospodarji, ki vedo, da je pravna sila, ki jo predstavlja vera, za človeštvo še vedno važnejša nego vsa materijalnost, ki vedo, da je blagostanje najširših slojev najboljši porok tudi njihovega blagostanja. Ti ljudje imajo tudi kaj pokazati, kar so ustvarili splošno koristnega, splošno pomembnega, ne pa samo to, kar so nabrali skupaj premoženja, da z njim sami in njihove družine bolj ali manj sijajno živijo.

Predlog Jugosl. kluba za nujno pomoč poplavljenjem Slovenije.

Belgrad, 1. okt. (Izv.) Jugosl. klub je radi povodnji, ki so ponovno katastrofalno zadela Slovenijo, stavljal sledeč zakonski predlog: »Radi silnega neurja so vode nenadoma narasle in poplavlile cele doline. Voda je odnašala zemljo, drevje, mostove in vse, kar je dosegla. Rušila je ceste, postopja itd. Povodenj je zahtevala tudi človeške žrtve. Cele vasi in kraji ter deli mesta Ljubljane so bili pod vodo. Po veliki večini je v poplavljenih krajih vsak promet nemogoč. Ljudstvo radi ogromne škode obupuje. Hitra pomoč je nujno potrebna. Najbolj so prizadeti kraji Ljubljana z okolico, Polhovgradec, Ziri, Poljanska dolina, Medvode, Velenje in Slovenji gradec. Da se težko prizadetemu prebivalstvu vsaj nekoliko odpomore, stavljam sledeč nujen zakonski predlog:

1. Narodna skupščina odobrava za prizadeje pri poplavlav v Sloveniji izreden kredit 30.000.000 Din.

2. Ta zakonski predlog stopi v veljavo, čim se objavi v »Službenih novinah.«

V Belgradu, 1. oktobra 1926. Podpisani: Anton Sušnik, dr. Anton Korošec, Franc Smodej, Janez Brodar, Dušan Serneč, Vladimir Pušcnjak.

Belgrad, 1. okt. (Izv.) Nar. poslanec Brodar je bil danes pri predsedniku Uzunoviču in mu razložil posledice zadnje poplave v Sloveniji. Obrazložil mu je bedno stanje prebivalstva. Zahteval je od vlade, da naj hitro da vsaj najpotrebnejšo pomoč. Predsednik

vlade spočetka Brodarja ni hotel sprejeti. Brodar je protestiral pred samim predsednikom in ugotovil, da predsednik noče poslušati prošnje težko prizadetega slovenskega ljudstva, da bi mu pomagal, kakor je to njegova dolžnost kot predsednika ministrskega sveta. Pripomnimo, da predsednik vlade včeraj ni hotel sprejeti posl. Smodeja.

Posl. Brodar je bil tudi pri fin. ministru Periču in mu podrobno orisal škodo, ki so jo prizadejale poplave. Minister je obljubil polno pomoč, v kolikor je ista odvisna od njega.

Poslanec Smodej v poplavljenih krajih.

G. narodni poslanec Franc Smodej se je včeraj vrnil iz Belgrada v Ljubljano ter se je takoj obrnil na komando dravske divizijske oblasti za pomoč, ker brez vojaške pomoči v doglednem času ne bo mogoče vpostaviti niti prometnih zvez v poplavljenih krajih. Jugoslovanski klub se je v tej zadevi obrnil tudi na g. ministra vojske in mornarice. Popoldne se je g. poslanec odpeljal v Medvode in Presko, da si na licu mesta ogleda škodo, ki jo je napravila voda; danes pa se je odpeljal proti Polhovemu gradu in se namerava potem, kakor nam je izjavil, takoj odpeljati nazaj v Belgrad, z drugimi poslanci, da bodo tam nadaljevali započeto akcijo za poplavljenega kraja.

Poljska vlada znova odstopila.

NOVO VLADO SESTAVI MARŠAL PILSUDSKI. — NAPAD NA VODITELJA NACIONALNO-DEMOKRATSKE STRANKE.

Varšava, 1. okt. (Izv.) Po konferenci med državnim predsednikom Moscickijem in ministrskim predsednikom Bartelom, je vlada podala ostavko, ki jo je predsednik sprejel in poveril ministrom, da začasno opravljajo svoje posle.

Varšava, 1. oktobra. (Izv.) Seja sejma se je pričela včeraj ob 4. uri popoldne. Sejm je ratificiral poljsko-romunsko trgovsko pogodbo in nato takoj prešel h končni razpravi o proračunskem provizoriju, kakor ga je sprejel senat. Z glasovi desničarskih strank (206 proti 96) so bili odklonjeni predlogi senata in vlade, ki znižujejo proračunski predlog za 450 milijonov zlotov. Po tem glasovanju je ministrski predsednik Bartel zahteval od sejmškega maršala, da se seja prekine do pol devetih zvečer. Sejmski maršal je sejo takoj prekinil.

Ministrski predsednik Bartel je šel takoj nato k predsedniku republike in ostal tam pri daljšem posvetovanju, ki mu je prisostvoval tudi maršal Pilsudski. Sklep razgovora je bil, da poda celokupna vlada ostavko.

Na večerni seji je sejmski maršal samo sporočil, da je vlada podala ostavko. Levičarske stranke so stavile predlog, naj se sejm takoj razpusti. Večina je ta predlog odklonila in sprejela nasproten predlog, da sejm redno nadaljuje svoje posle. Položaj je popol-

noma nejasen. Prihodnjo sejo sejma bo sklical maršal pismenim potom.

Varšava, 1. oktobra. (Izv.) Predsednik poljske republike je poveril sestavo nove vlade Pilsudskemu.

Varšava, 1. oktobra. (Izv.) Vesti, da je bila sestava nove vlade poverjena maršalu Pilsudskemu se poluradno potrjuje. Nova vladna lista je sledeča: predsednik vlade in vojni minister: Pilsudski, zunanji minister: Zaleski, finančni minister: Klarner. V nadaljnjem sestava vladne liste ni znana in se od oficijelne strani še niso potrdile vesti o taki sestavi vlade.

Varšava, 1. okt. (Izv.) Petnajst do zob oboževanih poljskih oficirjev je udrolo danes v stanovanju voditelja poljske narodno-demokratske stranke. Slugo so nekateri izmed njih ogrožali z revolverji, drugi pa so podrli značnega poljskega politika na tla ter položili v sobo bombo, ki naj izhlapevajoč strupene pline zaduši na tleh ležečega napadenca. Po odhodu napadalcev pa se je slugi posrečilo odstraniti bombo iz sobe. S tem je bila nevarnost odstranjena. Življenje napadenega poslanca je izven vsake nevarnosti. Domneva se, da je bil ta napad uprizorjen radi njegovega govora, v katerem je zavzel stališče proti Bartlovemu kabinetu.

Angleško-italijanska zveza.

Rim, 1. okt. (Izv.) »Agenzia Stefani« objavlja o sestanku Mussolini-Chamberlain tale uradni komunikate: Ministrski predsednik Mussolini in angleški zunanji minister Chamberlain sta se sestala v Livornu. Razgovori obeh državnikov, ki ju veže, kakor znano, veliko osebno prijateljstvo, so bili nad vse prisrčni. V razgovorih tako na angleški jahti »Delphin« kakor tudi na italijanski ladji »Giuliana«, kjer je priredil ministrski predsednik svečan obed, sta premostrila oba državnika najvažnejša mednarodna vprašanja in sta mogla le potrditi in-

timen značaj odnošajev med Italijo in Veliko Britanijo in popolno soglasje obeh vlad glede rešitve važnih evropskih problemov.

Rim, 1. okt. (Izv.) Mussolini se je vozil iz Rima s posebnim vlakom. Prenočil pa je na mali postajici pred Livorno in se šele zjutraj peljal v zaprtem avtomobilu k pristanišču. V motornem čolnu je dosegel vladno jahto »Giuliana«. Italijansko in angleško ladjo so stalno stražili topredni čolni.

Mussolini je najprej poslal gospe Chamberlainovi šopek rož, nato pa je čez pol ure sam prišel s spremstvom na angleški krov.

Rim, 1. okt. (Izv.) Italijansko časopisje pripisuje sestanku Mussolinija s Chamberlainom največjo važnost. Označujejo ga kot pričetek nove dobe v evropski politiki, kot poraz vseh tistih, ki so hoteli izolirati fašizem in kot znamenje, da bosta v bodoče hodila Italija in Anglija v zunanji politiki v glavnem ista pota. Ti listi vedo, da bosta Anglija in Italija zasledovali francosko-nemško zbliznanje in pazili, da se z morebitnim razširjenjem skupnosti na Rusijo ne ruši ravnovesje v Evropi. Zato bosta skušala obe državi odtrgati malo antanto

Župnim uradom in vernikom ljubljanske škofije.

Nepregledna je škoda, ki jo je napravila zadnja vremenska neizgoda s poplavo zlasti v poljskem okraju nad Škofjo Loko in v okrožju Polhovega gradca.

Razen da so porušene javne naprave (ceste in mostovi), je zadela neizmerna škoda mnogostevilne prebivalce teh krajev. Mnogi so izgubili dom, opravo, živino, živež in obleko, kar še huje občutijo, ker je zimski čas že blizu. Javna pomoč ne bo zadoščala. Nujno je potrebno in prav, da se oglasi tudi splošna krščanska ljubezen do bližnjega in da blagi verniki, vsak po svojih močeh, prispevajo za lajšanje bede prizadetih.

S tem razpisuje zato škofijski ordinariat cerkveno nabirko po vseh župnih in drugih duhovniških cerkvah. Nabirka naj se izvrši v nedeljo, 10. oktobra 1926. Nabrani zneski naj se nemudoma pošljejo škofijskemu ordinariatu, ki bo zbirke oddal na pristojno mesto in darove posameznih župnij objavil v Škofijiškem listu.

Vernike rabi škofijski ordinariat, da se nabirk radevolje in darežljivo udeležujejo. »Kdor se ubogega usmili, bo srečen.« »Kdor v Gospoda veruje, ljubi usmiljenje.« (Preg. 14, 21.) — »Blagor usmiljenim, zakaj ti bodo usmiljenje dosegli.« (Mt. 5, 7.)

Škofijiški ordinariat v Ljubljani,
dne 1. oktobra 1926.

Andrej Kalan,
gen. vikar.

od Francije in Italija bo z angleško podporo energično nadaljevala svojo dosežanje politike na Balkanu in v srednji Evropi.

London, 1. okt. (Izv.) Vladni angleški listi »kajajo sestanek Chamberlain-Mussolini kot aepmemben sestanek, ki se je pač izvršil, ker Chamberlain biva v Italiji; nima pa nikakega programa in nobene važnosti. Chamberlain nima s seboj niti svojega tajnika, niti kakih državnih papirjev.

Angleška opozicija pa vidi istotako v angleško-italijanski zvezi protitež proti francosko-nemškemu zbliznanju. Italijanska neposredna želja je udeležba pri pogajanjih o Tangerju in razširitev italijanskega vpliva v Rdečem morju. Italijani hočejo dobiti tudi zagotovilo Anglije, da bo nastopila proti združitvi Avstrije z Nemčijo.

Pariz, 1. okt. (Izv.) Sestanek Chamberlain-Mussolini je vzbudil med tukajšnjimi političnimi krogi precejšnje vznemirjenje. Angleškim zatrdilom, da sestanek nima nikake večje važnosti, tu nihče ne veruje. Chamberlain se bo na povratku iz Italije mudil tudi v Parizu in pričakuje se, da se bo pri tej priložnosti razgovarjal z Briandom.

London, 1. okt. (Izv.) Chamberlain se je po razgovoru z Mussolinijem odpeljal na svoji jahti v Genovo. Odtod se nato preko Pariza vrne v London. Pričakuje se, da bo Chamberlain v Parizu posetil in pozdravil Brianda.

Rim, 1. okt. (Izv.) Posebno pozornost je zbudila izjava g. Grandija, pomočnika v ministrstvu za zunanje zadeve, v kateri poudarja, da ni bil razgovor med Chamberlainom in Mussolinijem potreben radi tangerskega vprašanja, ampak radi nekaterih drugih vprašanj, ki so mnogo večje važnosti, nego je vprašanje Tangerja.

Na delu za novo koalicijo na Češkem.

Praga, 1. oktobra. (Izv.) Nemški krščanski socialci so stopili v zvezo z madjarskimi kršč. socialci za skupno taktiko. Agrarci se pogajajo z obrtno stranko in madjarsko narodno stranko o nastopu v bodočem parlamentarnem sedanju. Nemška agrarna stranka je odobrila poročilo prof. Spina o pogajanjih z voditeljem čeških agrarcev dr. Svehlo. Agrarno glasilo »Venkov« zahteva parlamentarno vlado, ki bi bila popolno zrcalo večine državnega zbora. Skupščina se bo sestala 14. oktobra.

ROMUNSKI KRALJ NE ODSKOPI.

Bukarešta, 1. oktobra. (Izv.) Vesti, ki so se bliskoma razširile in na podlagi katerih bi se imel romunski kralj odpovedati prestolu v prilog sinu-prestolonasledniku, se v oficijelnih krogih označujejo kot fantastične. Nasprotno se zatrjuje, da je kraljevo zdravje jako dobro in da se poda kraljica v kratkem na potovanje v Ameriko.

Radičevim katoliškim zavznikom v Sloveniji.

Tistim, ki v Sloveniji asistirajo Radičevemu framptonstvu, svetujemo, da prečitajo sledeči izpisek iz Radičevega »Doma«, ki ga »Jutro« pomotoma naslavlja na »Slovenec«: »Dom« piše: »Delavsko-kmetijska vlada v Mehiki (tudi tam je torej HSS!) se vedno bolj vvrstuje kljub temu, da je celokupna katoliška duhovščina z vsemi škofi in nadškofom na čelu pozvala mehikanski narod kot katoliški, naj se z vsemi sredstvi bori proti tej baje komunistični vladi. Iz severno-ameriških listov, ki istotako radi povsod duhajo in vidijo komunizem, se jasno vidi, da je sedanji predsednik mehikanske republike Cales tudi napram katoliški cerkvi povsem pravičen in da ni katoliški cerkvi odvzel niti ene pravice, zlasti pa, da ni niti malo kršil verske svobode, izvrševanje katoliških obredov ter poučevanje katoliškega verouka, temveč je samo omejil in ukinil premnoge privilegije katoliške cerkve in katoliške duhovščine, ki je bila v Mehiki prava država v državi. Cerkev je imela blizu dveh tretjin zemljiške posesti v svojih rokah ter so zlasti posamezni samostani bili pravi pašaluki, v katerih seljaki niso bili samo tlačani, temveč pravi in popolni sužnji. Temu je napravil predsednik Cales konec in to ne samo odločno, temveč tudi modro, ker je v najnovejšem proglasu na mehikanski narod čisto in bistro naglasil, da se ima katoliška vera spoštovati kot narodna svetinja, pa tudi katoliška cerkev v toliko, v kolikor to vero uči in kulturno dela, nikakor pa ne sme dopustiti, da bi držali katoliški duhovniki in razen tega še inozemski katoliški duhovniki mehikanski seljaški narod v tlačanstvu pa tudi v suženjstvu s pomočjo prevelikih in preobilnih zemeljskih dobrin, radi katerih se ta duhovščina kviri in vdaja največji razkošnosti ter razblodnosti, medtem ko seljaška sirotinja umira od gladi. Ni torej niti sledu vsega tega, kar so po vsem svetu razglasile razne popovske in druge gosposke novine, da je mehikanska vlada boljševiška in da preganja katoliško vero ter cerkev še huje, kakor pa so jo preganjali francoski revolucionarji pred 100 in Pripominjamo, da to piše »Dom« sedaj, potem ko je sveta stolica ravno tako pisavo svetovnega framptonstva časopisja označila za lažljivo, ko je označila postopanje Calesa in njegove vlade za najhujše grozovitosti, ki jih je mogoče pripominjati samo s prvimi krvavimi preganjanji kristjanov. »Dom« je tozadevno prekosil celo »Jutro«, ki je znano, kot najsrdečiji protikatoliški list v državi. Kaj bo k temu rekel g. Prepeluh, ki trdi, da radičevci niso proti katoliški veri in cerkvi?

Za odločnejši nastop angleških katolikov v javnosti.

Osmi angleški katoliški shod se je vršil od 24. do 28. septembra v Manchesteru. Angleži imajo katoliški shod kot stalno institucijo, ki se redno ponavlja vsako tretje leto. Delovni program teh shodov je zelo obsežen. V odseku za mednarodno politiko so obravnavali te-le značilne teme: Prostoizdarstvo v Evropi in Društvo narodov, Boj med cerkvijo in njenimi sovražniki v Franciji, Preganjanje cerkve v Mehiki, Kardinal Bourne je v otvoritvenem govoru poudaril potrebo reforme osnovnega šolstva. Praktično nimajo stariši danes nobenega vpliva na izbiro šol, katere obiskujejo otroci. Posledica tega je, da je zanimanje starišev za osnovno vzgojo skoro izginilo. Samo bogati ljudje morejo še iztrgati otroke iz versko indiferentnih in protiverskih šol in jim dati versko vzgojo. Kardinal je razvil poseben načrt, ki bi omogočil tudi nepremožnim katoliškim starišem, da bi lahko poslali svoje otroke v katoliško šolo. Končno je kardinal opozoril, da bi bil že skrajni čas, da vlada odpravi anahronistične proticerkvene zakone, ki večkrat niso zgolj formalnost, ampak še danes katoličanom v posameznih slučajih škodujejo.

Na zborovanju mož je kardinal Bourne govoril o »Javni odgovornosti katoliškega državljanca« in je napravil sledečo opazko o protikatoliških tendencah Društva narodov: »To tendenco skrbno zakrivajo, vendar jo je naključje prineslo na svetlo. »Times« so v zvezi z letošnjo spomladno krizo priobčile javno pismo, ki neprikrito izraža željo, da je treba vedno skrbeti, da bodo protestantske države imele v Društvo narodov nad katoliškimi večino. Po mojem mnenju je vsled izločitve Braziliije in Španije neodvisnost Društva narodov v veliki nevarnosti. Prav nič ne dvomim, da so tu protikatoliške tendence. Nočem reči, da te tendence vodijo tega ali onega angleškega zastopnika, ampak ugotoviti hočem, da so tu. In samo, če bodo angleški katoličani intenzivno delali v vseh javnih korporacijah, zlasti pa v angleškem združenju za Društvo narodov, bo mogoče te tendence zmanjšati in odstraniti. Poudariti moram, da mi izstop Braziliije in Španije povzroča velike skrbi glede Društva narodov.«

Kongres je dalje razmotrival o vprašanju omejitve porodov, o skrbi za konvertite, o stališču katoliške žene v zasebnem in javnem življenju in o misijonih

Kot pobuda za večji vpliv katoličanov v angleškem političnem življenju je značilna ta-le resolucija: Ustanove naj se sosveti, ki bodo premetrili vsako vprašanje, ki bi ga stavili volivci, s stališča katoliške morale. V samostojnost sedanjih javnih korporacij naj bi sosveti ne posegali. Sosveti naj bi imeli svojo centralno instanco. Ta ne bi volivcem zapovedovala, katero stranko naj voli ali se ji priključi, bi se v strankarsko politiko sploh ne vtikala, ampak samo dajala načelna pojasnila k dnevnim aktualnim političnim vprašanjem. Splošno bi ne bila njena naloga, da bi postavila kandidate za volitve v javne korporacije. Če pa bi se v kakem slučaju hotelo katoličane namenovoma zastopljati, bi bilo seveda treba uporabiti tudi to zadnje sredstvo.

Z dvora na Bledu.

Bled, 1. okt. (Izv.) Kraljica se je danes popoldne odpeljala okoli jezera, nato pa v Bohinj. V njenem spremstvu se je peljal knez Arzen. Kraljica Marija in knez Arzen sta se zvečer zopet vrnila na Bled v Suvobor. Obiskala sta princa Pavla in njegovo rodbino, dalje grškega princa Nikolo, princezinjo Jelisaveto in starše princezinje Olge, ki so na obisku pri princu Pavlu.

Kralja še ni bilo videti na sprejedu, kar se je vrnil na Bled. V časopisju se je napovedal prihod predsednika ministrskega sveta Uzunoviča na Bled. Tukaj se te vesti ne potrjujejo. Istotako se tudi ne pričakuje prihod Stjepana Radiča na Bled. Zunanji minister dr. Ninčić se še iz Ženeve ni vrnil, ker bi se sicer gotovo oglasil na dvoru, preden bi odpotoval v Belgrad.

Kaj dela Uzunovič.

Belgrad, 1. okt. (Izv.) Predsednik ministrskega sveta Uzunovič bi bil imel, kakor znano, odpotovati na Bled, da bi kralju poročal o položaju. Predsednik Uzunovič je dopoldne bil v dvoru, kjer je ostal pol ure. Najbrže je kralju telefonično poročal na Bled o položaju vlade in o tekočih vladnih poslih. Uzunovič je časnikarjem izjavil, da na Bled ne bo odpotoval, ker mora prisostvovati sprejemu češkoslovaških parlamentarcev. Kralj bo najbrže te dni prispel v Belgrad in bo v svečani avdienci sprejel češkoslovaške parlamentarce.

Strah pred Pašičem.

Belgrad, 1. okt. (Izv.) Iz Cavtata je prispelo poročilo, da se bo Pašič vrnil v Belgrad 18. oktobra. Politični krogi pričakujejo Pašičeve vrnitve z velikim zanimanjem. Vešč o Pašičevi vrnitvi je radikale zelo vznemirila. Takoj so se pričele konference. V kratkem se bo vršila seja ministrskega sveta, na kateri bodo razpravljali, kakor smo izvedeli, o spremembah položaja, ki bodo s Pašičevo vrnitvijo nastopile.

Delo skupšinskih odborov.

Belgrad, 1. okt. (Izv.) Anketni odbor je na današnji seji nadaljeval čitanje dokumentov o aferi subotičke masti. Kakor se je izvedelo, bo zvečer prispel v Belgrad Rade Pašič, ki bo osebno prišel pred anketni odbor in bo odgovarjal na vprašanja. — Plenum fin. odbora je nadaljeval svoje delo v ravnateljstvu za rečno plovo. Ravnatelj rečne plovbe je dal razna pojasnila. Nato je fin. odbor pregledal delavnico za popraviljanje rečnih brodov na Čukarići, ki je zelo primitivna. V njej se ne da popraviti niti najmanjši vlačilec. Za ureditev delavnice so potrebni veliki krediti.

Stanovanjski zakon.

Belgrad, 1. oktobra. (Izv.) Stanovanjski zakon je najvažnejši predmet, s katerim se sedaj vlada peča. Ministru za socialno politiko se je naložila naloga, da izdela zakonski predlog, katerega bo vlada predložila narodni skupščini. Te dni so se vršile v ministrstvu za socialno politiko konference. Najvažnejši je bil sestanek Uzunoviča s Simonovičem. Jutri se bo sestal odbor, ki se bavi z načrtom stanovanjskega zakona.

Iz Radičeve stranke.

Zagreb, 1. oktobra. (Izv.) V Zagrebu se mudi minister za pošto Superina, ki je konferiral s Sjepanom Radičem. Njegov prihod je v zvezi z vprašanjem dr. Nikiča. Dr. Benjamin Superina ima nalogo, da Radiča pregovori, da bi odstopil od zahteve, da Nikič odstopi. V Zagreb je prišel po želji radikalov, da bi v tem vprašanju posrežoval. Radič je vsled tega zelo nezadovoljen in nikakor ne bo hotel v tem vprašanju popustiti. V Zagrebu se tudi mudi minister dr. Šibenik, ki ima z Radičem razgovore o raznih vprašanjih, med drugim tudi o dr. Nikiču, ter glede vprašanja stanovanjskega zakona. Tretji Radičev minister dr. Krajač je v Jastrebarskem. Jutri se bo vrnil v Zagreb, kjer se bo vršila seja stranknega vodstva.

Slavenska banka pod sekvestrom.

Zagreb, 1. oktobra. (Izv.) Kraljevi sodni stol v Zagrebu je odredil, da sedanji komisar ministrstva za trgovino in industrijo v Slavenski banki, Dragutin Pašić, postane sekvester Slavenske banke. Pašić je popoldne nastopil svoje mesto.

Belgrad, 1. okt. (Izv.) Sem je prispel tajnik Društva jugoslovanskih bančnih uradnikov, da bi interveniral pri ministrstvu za socialno politiko radi ozdravljenja razmer v Slavenski banki. Če bi se likvidirala Slavenska banka, bi se uničila eksistenca številnim bančnim uradnikom, ki imajo družine. Uradnikov je 372.

VPRASANJE BREZPLAČNIH ŽELEZNIŠKIH KART.

Belgrad, 1. okt. (Izv.) Na sinočni seji finančno-ekonomskega odbora ministrov je prometni minister poročal o izdajanju brezplačnih železniških kart. Minister hoče izdajanje urediti s posebno uredbo. Po tej uredbi ne bo nihče mogel dobiti brezplačne karte, ako ne bo podlage v uredbi. Odbor se s tem predlogom strinja. O njej bo sklepal ministrski svet na eni prihodnjih sej.

OBRTNA BANKA.

Belgrad, 1. okt. (Izv.) Trgovinski minister je potrdil pravila Obrtne banke kraljevine SHS. Kapital znaša 75 milijonov. Razdeljen je na 375.000 delnic po 200 Din nominalne vrednosti za komad. Kapital se bo izplačal v dveh obrokih.

JUGOSLOVANSKO-ITALIJSKA KOMISIJA.

Sušak, 1. okt. (Izv.) V zbornici občinskega sveta se je vršila seja jugoslovansko-italijanske komisije za razdelitev imetja Istre, Krka in občine Kastav. Komisija je prekinila svoje delo lanske leto meseca maja. Predsednik naše komisije je dr. Kljukur. Seje se bodo vršile na Sušaku in bodo trajale 8 dni.

DEMISIJA UPRAVE JNU.

Belgrad, 1. okt. (Izv.) Nova uprava Jugoslovanskega časnikarskega združenja je odstopila radi pritiska opozicionalnih belgradskih časnikarjev v vprašanju časnikarskega kluba v Belgradu.

Zagreb, 1. okt. (Izv.) Hrvatski federalisti so imeli po znani proslavi v Dubrovniku več sestankov v dubrovniški okolici, s katerimi so zelo zadovoljni.

Zagreb, 1. okt. (Izv.) Sem je prispel Rade Pašić. Od tu bo nadaljeval pot v Belgrad.

Železni kartel.

Bruselj, 1. okt. (Izv.) Danes so se vršila tukaj pogajanja med zastopniki Francije, Belgije in Nemčije za ustanovitev železnega kartela. Pogajanja so se zaključila z uspehom. Belgiji se je na posebno prošnjo njenega zastopnika dovolilo prispevanje mesečnih 295.000 ton mesto dosedanjih 262.000. Produkcija bo znašala letno 27.500.000 ton skupaj. Vendar se misli, da bo kartel lahko produciral letno celo do 30.600.000 ton.

ZASEDANJE GENERALNEGA SVETA NARODNIH MANJŠIN.

Salzburg, 1. okt. (Izv.) Danes popoldne se je vršilo v tukajšnjem »Rittersaal« zasedanje generalnega sveta narodnih manjšin. Avstrijski predsednik dr. Hainisch in avstrijski kancler Ramek sta ob tej priliki poslala generalnemu svetu poseben brzojavni pozdrav izražajoč pri tem svojo željo, da bi idealizem Društva narodov prodiral vedno dalje in dalje. G. Dumba se je nato kot predsednik zasedanja zahvalil za lep sprejem v Salzburgu. Nato je še spregovoril deželni glavar dr. Rökl, ki je sporočil pozdrav v imenu deželne vlade v Salzburgu.

V delavskem odseku je bil za 1. 1927. izvoljen za predsednika g. Roulard, profesor na Sorboni. Ta izvolitev se tolmači kot uspeh one politike, ki je zmagala v Locarnu. Nato se je po zahvalnem govoru g. Roularda vršila še zanimiva debata glede pritegnitve Italije k sodelovanju. V tem pogledu se je sprejel predlog g. Bonneta in nemškega Tirolea g. Sternbacka, ki je izzvenel v ugotovitvi, da je vsako sklepanje o narodno-manjšinskih vprašanjih brez pomena, ako se to sklepanje vrši ob nenavzočnosti italijanskih delegatov. Značilno je, da je proti predlogu glasoval edino zastopnik Španije.

PROTI PRESTROGIM UPRAVNIM REFORMAM V FRANCIJI.

Pariz, 1. okt. (Izv.) Danes je posetilo min. predsednika Poincarreja zastopstvo parlamentarcev, da protestira proti prestrogemu izvajanju upravnih reform. Poincarre je v svojem odgovoru povdaril, da je vlada odločena, izvajati upravne reforme z vso strogostjo. Obenem je pripomnil, da bo vlada stavila o tem vprašanju predlog zaupnice in da bo imel parlament itak ob prihodnjem zasedanju možnost, da stavi svoje spreminjalne predloge k upravnim reformam. Obenem je Poincarre opozoril, da bi bilo težko v slučaju krize sestaviti vlado narodne brambe.

DEGRADIRANI ČASTNIKI V ŠPANJI.

Madrid, 1. okt. (Izv.) Na podlagi razsodbe vojnega sodišča so bili radi udeležbe pri zadnjem uporu degradirani mnogi častniki. Degradirani so bili: 4 polkovniki, 3 podpolkovniki, 12 majorjev, 18 kapetanov in 5 artilerijskih poročnikov.

3. oktobra ves brežiški in krški okraj v Brežice na shod dr. Korošca

ki bo ob 11 dop. na dvorišču gostilne Druškovič (nasproti samostanski cerkvi)

v Brežicah.

Na shodu govori tudi narodni poslanec Anton Sušnik.

RUDARSKA STAVKA V ANGLIJI.

London, 1. oktobra. (Izv.) Glasom poročil je slo na delo zopet 10.000 rudarjev. Skupno število nastavkujočih rudarjev je tako narastlo na 25.000.

Bruselj, 1. oktobra. (Izv.) V Ostende se je sestel mednarodni rudarski komite, da zavzame svoje stališče do rudarske stavke v Angliji.

POVELJNIK FAŠISTOV ODSOPL.

Rim, 1. oktobra. (Izv.) Fašistovski časopisje poroča, da bo vrhovni poveljnik fašistovske milice general G o n z a g a odstopil in da bo ministrski svet odstop sprejel. Vsled tega bo postal neposredni poveljnik milice Mussolini sam. Fašisti to izpremembo pozdravljajo, ker bo s tem milica izključno na razpolago fašistovskemu režimu.

GOSPA KOLLONTAI POSLANICA V MEHIKI.

Moskva, 1. oktobra. (Izv.) Lydia Kollontai, bivša sovjetska poslanica na Norveškem, je imenovana za sovjetsko poslanico v Mehiki. Kollontai je morala letos v februarju nenadoma zapustiti Oslo, ker je baje živela tako, da tudi za sovjetsko uradnico ni bilo več primerno.

TIFUS V HANOVRU.

Hanover, 1. okt. (Izv.) Danes navaja statistika, da je obolelo na tifusu že 1829, a umrlo 165 oseb.

Hamburg, 1. okt. (Izv.) Delavci tukajšnje juke so sklenili, da ne ustavijo dela. Tudi v Bremerhafnu se vrši delo redno naprej.

Ubaskington, 1. okt. (Izv.) Inženjer Antonio Paoli pripravlja ekspedicio za raziskavanje severnih krajev. Na pot se dvigne 15. nov. tega leta.

Beleške

△ Huda pridiga. V zagrebških »Novostih« poroča Jure Turic o nedavnem kmetkem shodu v Sabcu, na katerega je došlo do 3000 srbskih kmetov. Govorili so večinoma kmetški govorniki, ki so udrihali čez »gospodo«, ki da tako slabo gospodarji v državi. Kot zadnji je pa nastopil Jure Tomić, ki je bral kmetom hude levite. Rekel jim je, da so to gospoda, čez katero se tako pritožujejo, sami poslali v parlament in vlado. Potem je rekel: »Ako hočemo govoriti po pravici in resnici, ste prav vi seljaki krivi korupcije, nasilja in nezakonitosti. Vi zahtevate od poslancev protizakonite protekcije, ki so na škodo državi in splošnosti in rušijo zakone. Se ne davno je neki kraj svojemu poslancu zatožil velikega župana, ker je kmete silil, da nasujejo cesto z gramozom, ki jim ga je država v ta namen darovala. In ta veliki župan je bil dejansko premečen! Vi hočete stranko, ki bi jemala državi in dajala vam. Vsak vaš poslanec mora imeti v vsaki vaši po dva tri ljudi, da mu drže skukaj volivce, a te ljudi plača poslanec na ta ali drug način z državnim imetjem. Drugače ne more, ker nima lastnega premoženja. Pa tudi volivci sami zahtevajo od svojega poslanca, da jih plača v kakršnikoli obliki. To sami najbolje veste. Eden hoče osvoboditi svojega otroka od šolske dolžnosti, drugi se hoče osvoboditi dosojene kazni, tretji bi rad gostilno, četrti to, peti ono, vsak pač nekaj. Vsi hočete državo za kaj oslepiti. Tako sejete korupcijo, nasilje in nezakonitost.« — Kakor pravi poročilo, so srbski kmetje to hudo pridigo sprejeli skesano in klicali: »Tako je, to je žalostna resnica!« Ne vemo, koliko je resnice na vsem tem poročilu; na vsak način bi bilo lepo, če bi tako skesano priznali krivdo tudi oni korupcionisti pri glavi, kjer riba smrdi.

△ Tudi Davidovičevi pristaši z radičevci. Poročali smo, da so se mariborski narodni socialisti združili z radičevci. Kot novejši uspeh dr. Kukovčeve koncentracije k Radiču moramo beležiti, da se je pičila družba Davidovičevih pristašev v Mariboru odločila za prestop v Hrvatsko seljačko stranko.

Deževje in mraz

sta tu. Ne bodite brez nepremočljivega dežnega plašča, ter tople suknje in raglana — kar vse najbolje kupite, kakor vedno, pri tvrdki

DRAGO SCHWAB — LJUBLJANA.

Kaj se godi doma

Volivni rezultati.

V četrtek in petek se je vršil skrutinij za četrto kategorijo. Po natančni reviziji štetja v tretji kategoriji, se je ugotovilo, da je dobil kandidat SDS Josip Ambrožič 1079 glasov in ne pride torej v žreb s kandidatom Jelačin-Ogrinove liste Antonom Lipovškom, ki je dobil 1076 glasov.

V tretji kategoriji so izvoljeni vsi kandidati SDS z večino 3 — 11 glasov.

Glede prve kategorije obrtnega odseka se je ugotovilo, da je imela SDS tu dva kandidata v istem okrožju, namreč Groma, ki je kot pristaš Jelačin-Ogrinove liste odstopil od kandidature na tej listi in Plečnika, ki je vstopil na Gromovo mesto. Iz tega vzroka so bili glasovi razcepljeni med navedena ter ni bil nihče od njih izvoljen. Mesto Groma je izvoljen v Zbornico naš kandidat

Jožef Hafner,

ki je prejel le 13 glasov manj kot ostali kandidati SDS.

V drugi kategoriji ni izprememb in so tu izvoljeni kandidati SDS, kakor smo že poročali.

V četrthi kategoriji so izvoljeni vsi kandidati Jelačin-Ogrinove liste:

Vrečar	7520 glasov
Hohnjec	7515 "
Babnik	7514 "
Koražija	7520 "

Namestniki:

Toporiš	7513 glasov
Litrop	7516 "
Benegalija	7514 "
Šimenič	7525 "

Nasprotniki so dobili v tej kategoriji:

Klubička Ad.	4218 glasov
Klubička Jos.	1133 "
Rebek	5348 "
Nerat	5344 "
Rosin	5343 "

Namestniki:

Podgraški	5346 glasov
Rožič	5343 "
Kolar	5343 "
Štefe	5347 "

Za Jelačin-Ogrinovo listo je glasovalo skupno 9313 obrtnikov, za listo SDS pa 7204 obrtnikov. Torej imamo večino 2109 glasov samo v obrtniškem odseku. V trgovinskem odseku je za naše kandidate glasovalo 500 kandidatov več kot za kandidate SDS.

V trgovinskem odseku se je ugotovilo, da je dobil v prvi kategoriji kandidat Jelačin-Ogrinove liste R. Stermecki 144 glasov (ne 143 glasov). Ugotovilo se je namreč, da se ni upoštevala ena glasovnica. Ostali trije kandidati naše liste in trije kandidati SDS pa so prišli v žreb. Izžrebani so posamično:

Hieng
Elsbacher
Cvenkel

torej vsi trije kandidati SDS. Izpadel pa je g. Weixl iz Maribora, mesto njega je izvoljen g. Stermecki iz Celja.

Nekaj sličic s proforskega kongresa v Novem Sadu.

1. Nove šolske klopi.

Zenska realna gimnazija ima lepe nove šolske klopi. Kdo jih je plačal? Klopi je manjkalo, stare so bile težko porabne, od države pa ni bilo dobiti denarja. Pa so ustanovili dobrodelno društvo za nakup novih šolskih klopi, v katero so morali starši vsake učenke prispevati po 100 Din. Poleg tega so pobirali prispevke povsod, kjer so upali kaj dobiti. — Če se razmere v naši državi glede prispevkov države za vzdrževanje šolskih poslopij in inventarja ne bodo spremenile, bodo morale vse šole prej ali slej slediti novosadskemu zgledu. Deloma že sledijo. Država ne da skoro nikakih sredstev na razpolago n. pr. za šolske knjižnice in učila. Šola brez knjižnice je armada brez orožja. S stalno javnosti je še vedno bolje, da žrtvujejo starši kljub temu, da plačujejo davke, še posebej za šolo nekaj kovačev na leto, da bo mogla biti šola res šola. Kajti posledice slabe šole bi čutila mladina in posredno seveda tudi starši.

Clovek, ki je opzoval pomanjkanje učil in sredstev za vzdrževanje šolskega poslopja v Sloveniji, je nekoliko pomirjen, ko čuje od profesorjev iz vseh krajev države, da je v tem oziru povsod enako.

2. Strah pred avtonomijoc.

Srbi si državo težko mislijo drugače urejno nego centralistično. Mislijo, da je pokrajinska avtonomija začetek konca. Vzemimo, da bi Srbi imeli glede proforske kreditne zadruge voliti med tem, ali naj imamo v državi pet popolnoma samostojnih kreditnih zadrug ali pa eno samo, ki bi po svoji moči daleč ne dosegala skupne moči petih samostojnih zadrug; kakor je med njimi razpoloženje danes, bi bržkone rajši imeli eno samo, čeprav je njen celotni uspeh manjši. Mislijo si: tu se je začela osamosvojitve sekcij — kdo ve, kje se bo nehala? Tako mislijo ne morebiti kakih izkoriščevalci centralizacije zadrug, ampak tudi nesebični ljudje. Baš v tem oziru je treba storiti vse, da se javno mnenje pri Srbih evolucionira v temle pravcu: države in stanovske skupnosti ne bo

nikdar razdrla stvar, ki je pametna in ki jo zahteva že tehnika boljše administracije; nevarnost za razpad pa res lahko nastane, če posamezne edine, te v državi ali v stanu pridejo do prepričanja, da jih celota pri razvoju ovira. Avtonomija je predvsem vprašanje upravne tehnike. Kjerkoli se intenzivno dela, se podira sistem centralizma kot nepraktičen. To je tudi nauk, ki sledi iz sicer malenkostne zgodbe o sporu v proforski organizaciji.

3. Kako je novosadski škof govoril profesorjem.

Pravoslavni škof ima v Novem Sadu lep dvorec. Ob priliki kongresa je povabil k sebi na obed prosvetnega ministra, predsedstvo kongresa in zastopnike vseh sekcij. Seveda so ga nato tudi profesorji povabili na svoj banket zaeno z zastopniki vseh cerkvenih civilnih in vojaških oblasti. Pred obedom je škof vstal in ž njimi vsi udeleženci, se pokrižal in molil naprej molitev pred jedjo. Med banketom je vstal in govoril o razmerju med cerkvijo in šolo; cerkev je mati pravote; hči je dorasla in se osamosvojila od matere, vendar naj nikdar ne pozabi na mater. Prosvetni delavec ve, da spada med bistvene dele kulture kakega naroda tudi religioznost. Religioznost je potreba človeške narave, je dejstvo, ki ga ni mogoče tajiti, kakor ni mogoče tajiti reke, ki teče mimo mesta.

Poleg pisca teh vrstic je sedel novosadski rabinec (marsikdo v Prekmurja ga pozna, saj je bil menda od 1913—1921 v Murski Soboti); obrnil se je k sosedu inženjerju iz Novega Sada in mu rekel: »Dobro jo je škof povedal profesorjem.«

4. »Boje se, da bi jim kdo ne snedel denarja.«

Tako je užaljeno rekel inšpektor v ministrstvu predsedniku sarajevske sekcije, ko mu je ta pripovedoval, da Bošnjaki in Hercegovci nečesto oddajo denarja za kreditno zadruge centrali. S tem se je dotaknil najmučnejše točke pri vsem vprašanju, točke o zaupanju, oz. nezaupanju provincij do centrale. Sarajevčan ni na pripombo ničesar odgovoril, ne z da in tudi ne z ne. Ko smo bili nasprotniki centralizacije fonda sami skupaj, je pa rekel takole: »Če bo šel denar v Belgrad, je naravno, da bodo dobili posojila in druge ugodnosti predvsem tisti, ki bodo blizu centrale, za nas bo pa ostala kaka drobtina.« In moč je bil Srb in ga ni vodila nikaka animoznost proti Belgradu. Izmed Slovencev se ni nikdo bal, da bi kdo defraudiral v zadruzi; bali smo se pa, da bo tisti prej mlel, ki bo prej prišel. In Belgrad z okolico bo prišel pač prej nego Slovenija. S tem bi pa nastale v društvu slične razmere v malem, kakor n. pr. vladajo v parlamentu. Najbolj bomo prijatelji s Srbi in Hrvatji, če se bomo strogo držali gesla: »Dasi smo bratje, mošnje niso sestrec.«

5. Slava Slovencev.

Kar našega človeka posebno veseli, če potuje po jugu in vzhodu naše države, je splošno ugodno mnenje, ki ga imajo ljudje o Slovencih. Vozil sem se s čevljarskim mojstrom iz Kragujevca, mož je delal svoj čas v Budimpešti in na Dunaju ter ima sedaj že 40 let veliko delavnico v Kragujevcu. Vračal se je iz Dobre pri Celju, kjer se je zdravil. Ni mogel prehaliti poštenosti in prijaznosti naših ljudi ter solidne posrežbe v kopalšču. — Pripovedovanje je večkrat prekinil z vzklikom: »Čast Slovence!« in se je pri tem vedno odkril. Drugi profesorji so prišli v stik z udeleženci pravniškega kongresa v Ljubljani. Tudi pravniki so odnesli iz Ljubljane nad vse pričakovanje ugodne vtise; občudovali so spretnost, s katero so Slovenci uredili vse potrebno za kongres. Ta kongres je bil sijajna reklama za Slovenijo.

6. Korupejia v šoli — korupejia na sodišču.

Prof. Divac je govoril o tem, kako je posledica slabih plač korupejia in kako skuša država preprečiti korupejio na sodišču s tem, da daje sodnikom posebne doklade. Po se oglašati eden izmed zborovalcev k besedi in reče: »Če hoče država imeti sodišča brez korupejije, mora imeti predvsem srednjo šolo brez korupejije. Kajti sodniki gredo najprej skozi srednjo šolo in če so tu videli korupejio, so korumpirani, še preden postanejo sodniki!«

Stanovanjsko vprašanje.

Iz Maribora nam pišejo: Opis usode deložirancev v Ljubljani in po drugih mestih je presunljiv. V Mariboru pa je stavbena podjetnost, ki se razvija vedno bolj, toliko odpomogla, da v zadnjem času nimamo deložirancev in ne one kričeče stanovanjske bede, kakor je bila v prvih letih po prevratu. Prebivajo tudi v Mariboru družine v premajhnih stanovanjih in po kleteh, a brez strehe in na cesti ni nobena. Vagonarjev je zelo malo in največja revščina je še v takozvanih Danjkovih barakah za artilerijsko vojašnico, kjer je več družin izpostavljenih zimskemu mrazu v že razklopotanih barakah. A tudi krog teh barak pridno rastejo enodružinske hišice in na drugo jesen bodo najbrže izginile tudi te barake. Večjih dosegljevanj, kakor so se vršila koj po prevratu, v Mariboru ni, stanovanjska beda se je s stavbeno podjetnostjo omilila in se bo na drugo jesen deloma odpravila.

Iz Jesenic pa se nam poroča: Nikjer se stanovanjske bede ne občuti tako kakor v industrijskem kraju kot so Jesenice. Najbolj prizadete so one nesrečne družine, katere imajo tovarniško stanovanje, a jim glava družine umrje. Te morajo stanovanje takoj, najkasneje pa v treh mesecih, izprazniti. Toda kam? Kje naj uboga vdova dobi stanovanje, posebno ako ima kopicco otrok? Tovarna je v Kurji vasi postavila stavbo, kjer ima stanovanje deset družin. A vendar se nikjer nič

M. Bartel,

poljski ministrski predsednik, ki je te dni sestavil novo vlado, ki je pa po najnovejših poročilih zopet odstopila.

ne pozna, treba bi bilo več stanovanjskih hiš, da bi se vsaj deloma odpomoglo pomanjkanju. Iz denarja, ki se bo zazidal v kino pri Jelenu, bi se tej bedi v izdatni meri odpomoglo.

Umor na Bizeljskem.

Brežice, dne 30. septembra.

K poročilo o nepojasnjenem umoru na Bizeljskem, ki smo ga priobčili v 222. številu, dne 29. sept., smo izvedeli še sledeče zanimivosti:

Pred tremi tedni je državno pravdnštvo v Celju prejelo anonimno pismo, v katerem dolži anonimni dopisnik Jožefa Podgorška iz Brezovice umora Antona Hudine v letu 1919. in Jožefa Zidaniča, da je Podgoršek za umor preskrbel samokres. Anonimni pisec trdi dalje, da je to javna tajnost na Bizeljskem, vendar se pa ljudje vsled strahu pred Podgorškom bojijo nastopiti kot prič. Na ta dopis so se začele orožniške poizvedbe, ki pa so bile v začetku brez vidnih uspehov.

Medtem je bil v petek dne 24. sept. zvečer s sekuro ubit Mihael Benko. Ker se je poleg trupla našla sekira, last Jožefa Podgorška, je ljudski glas takoj osutil Podgorška tega umora. Kljub tajenju je bil Jožef Podgoršek skupaj s pokojnikovo ženo Alojzijo Benko že v nedeljo 26. sept. oddan okrožnemu sodišču v Celju. Ker je ta Jožef Podgoršek bil v anonimnem pismu označen kot morilec Antona Hudine, je bil v ponedeljek v Zagrebu aretiran tudi Jožef Zidanič, stanujoč na Paromlinski cesti števil 8, ki je priznal, da je res v letu 1919. dal Jožefu Podgorškemu samokres; vendar tajni, da bi vedel, da bo rabil Podgoršek samokres za umor Hudine.

Nadaljnje orožniške poizvedbe na Bizeljskem so spravile na dan še točnejše obremenilne indicije za doslej aretirane. Na domu Podgorška se je našel popolnoma okrvavljen suknič, last Jožefa Podgorška. Ker je imel pokojni Miha Benko blizu 20 ran po vsem životu, se je moral morilec s krjvo pošteno zamazati, kar dokazuje najdeni suknič. Alojzija Benko, žena ubitega Mihaela Benko, pa je cel teden pred umorom nadlegovala svojo šiviljo, naj ji napravi črno obleko in je res dva dni pred umorom svojega moža imela doma pripravljeno črno obleko. Ugotovilo se je tudi, da je gori navedeno anonimno pismo pisal skoraj gotovo pokojni Mihael Benko. Ni pa še pojasnjeno, ali je Jožef Podgoršek spravil Mihaela Benko iz sveta zato, ker je vedel za njegov umor Antona Hudine, ali pa zato, da je prešil Alojzijo Benko, s katero je imel nedovoljeno razmerje, njenega zakonskega moža, ali pa iz obeh razlogov.

Glede umora Antona Hudine, ki je bil celih 7 let nepojasnjen, pa pravi ljudski glas, da je bil Podgoršek k temu od nekoga najet. Podrobnosti celega slučaja pa bo gotovo obelodanila porotna razprava, ki bo gotovo zelo zanimiva.

Požar.

O nevihti, ki je razsajala v ponedeljek dne 27. sept. v Sv. Rupertu nad Laškimi, je strela udarila v kozolec posestnika Antona Zupanca, p. d. Navrele, v Bezgovnicah. Zgorlel je kozolec in vsa letošnja krma ter tudi drugi pridelki. Zavarovan je bil Zupanc za malenkostno vsoto 600 Din, dočim znaša škoda najmanj 120.000 K.

Toča.

V noči od 27. do 28. sept. okoli 11. ure je zadela okoličico Starega trga pri Črnomlju velika nesreča. Toča, ki je padala skoraj četrte ure, je pobila poljske pridelke in vinograde. Najbolj je prizadela vse Sodevci, kjer je toča pobila skoraj ves vinski pridelček. Škoda je cenjena na 150 tisoč dinarjev, kar je ogromno za majhno vas. Preti nam pa še hujša nesreča, če ne preneha dež, ki lije že 3 dni zaporedoma.

Alkoholizem in surovosti.

V sredo so bili pozvani 4 fantje iz okoliške vasi Zverinjak na okrajno glavarstvo na zagovor radi kaljenja nočnega miru. Vsak je bil obsojen na 80 Din globe. Od glavarstva so šli fantje — ki niso niti odslužili vojakov — po raznih gostilnah popivat. Prišedši na ulico, so začeli izzivati mirne ljudi in so tebi nič meni nič metali kamenje za mirnimi pasanti. Orožniki so fante, ki so bili precej vinjeni, zaprli radi razgrajanja in občinske zapore. Ker so tudi tukaj razgrajali in razbijali, so

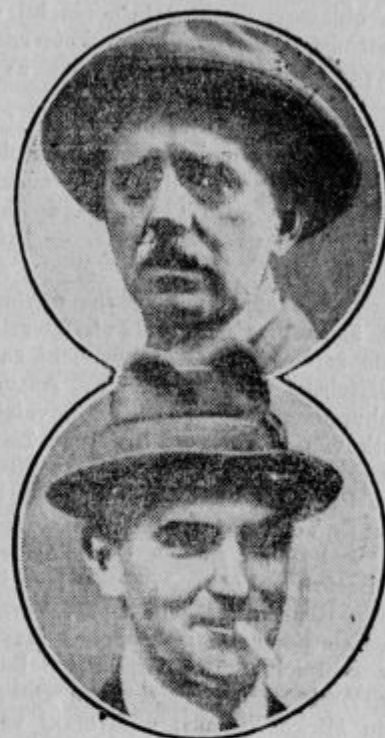
jih morali zvezati. Drugi dan so jih prepeljali zopet na glavarstvo, kjer so menda dobili zaslužen kaznen. Mislimo, da bi bilo manj takih žalostnih izgrediv, če bi oblastvo gledalo na to, da bi gostilničarji pijanim gostom sploh ne dajali pijače in da bi se bolj točno držali policijske ure. Policijske ure pa bržčas v Brežicah sploh ne poznajo in tako se dogaja, da še mnogokrat tudi ob 3. uri po polnoči ni miru.

Neznana utopljenka v Muri.

Dne 25. septembra so našli v kanalu Mure na grabljah turbine pri papirnici v Sladkem vrhu truplo neznane žene. Utopljenka je stara okrog 60 let, slabotne postave, oblečena v modro obleko, ima črne lase in slabe zobe. Identitete niso mogli dognati. 8 dni prej, ko so našli truplo, so videli avstrijski pastirji iz občine Lichendorf, kako je na desnem bregu Mure skočila v vodo neka ženska, vpila na pomoč, nato pa izginila v valovih. Skoro gotovo je bila to žena, katere truplo so našli na turbinskih grabljah v Sladkem vrhu.

Velika žepna tatvina.

Posestnik male hišice v Petelinovi vasi v Trbovljah g. Boh je prodal svojo hišico in sta se z ženo Marijo predčerašnjim izselila v Savinjsko dolino, kjer poseduje ženo malo posestvo. Na Zidanem mostu pa, ko je šla žena k blagajni po vozni listek, ji je nekdo ukradel 100.000 kron. Žena, seveda vsa obupana, je alarmirala takoj navzoče orožništvo, in akoravno so ti prebrskali kolo-dvor in preiskali vse potnike, denarja niso našli.

M. Cook in M. Hodges.

Štrajk rudarjev na Angleškem se bliža koncu. Vsak dan se vračajo rudarji v vedno večjem številu na delo. Današnja slika nam kaže enega glavnih funkcionarjev štrajka M. Cook-a, tajnika »The British Miners Union« ter v spodnjem ovalu M. Hodges-a, tajnika mednarodne rudarske federacije.

Zločinska kronika.

Cigana nabiralec milodarov za poplavljenec. Pri Planini sta hodila okrog tamkajšnjih posestnikov dva cigana. Izdajala sta se za posestnika iz doline in sta tožila, da je njima, kakor tudi sosedom voda porušila hiše in odnesla vso opremo, živino, krmo in gospodarsko orodje. Družine z ženami in otroci prebivajo sedaj na prostem. Znala sta dobro govoriti in sta res nabrala precej denarja, živil in domačega orodja, nato sta izginila.

Razni vlomilci in tatvine. V Pečjem pri Sevnici je bilo vlomljeno pri posestniku Matiji Suhodolu. Tatovi, ki so bržkone cigani, so mu odnesli vso obleko, perilo in čevlje in kar so dobili in pa 200 Din gotovine. — Neki navidez znan možki-se je splazil v pisarno Knezove trgovine na Celovski cesti v Ljubljani in je ukradel iz nekega predala 600 Din gotovine. — Iz centralnega šolskega vrta na Cesti v mestni log v Ljubljani sta bila ukradena dva velika lesena gredna okna, vredna 500 Din. — Po okolici okrog Železnikov se je klatila te dni ciganska tolpa, obstoječa iz 11 članov znanih ciganskih rodbin Breščak, Huber in Rajnhard. Ti so na sumu, da so izvršili po okolici več manjših tatvin. Tudi so na sumu, da so vlomili pri posestniku Francetu Pogačniku v Nemiljah, kjer so odnesli iz raznih shramb več moške in ženske obleke in perila, srebrno žensko uro z verižico, zlato žensko ovratno verižico, več prstanov, nekaj srebrnih kron in goldinarjev in pa listnico v kateri je bilo 150 Din. Njegovi služkinji pa so odnesli srebrno zapestno uro s 120 cm dolgo zlato verižico, dva zlata ženska prstana in pa 120 Din gotovine. Po tej tatvini je omenjena ciganska družba izginila iz okolice. — V Podkrajniku je vlomil neznan lopov pri posestnici in gostilničarki Ivani Zalarjevi. Šel je v podstrešno sobo, kjer je razbil z železno klamfo vrata od omare, iz katere je vzel 400 Din papirnatega denarja, 20 starih srebrnih kron, žensko srebrno uro z verižico in štiri prstane. — V Križevcu je obiskal neznan vlomilec trgovca Ivana Magovca. Ukradel pa je samo možko kolo znamke »Eskac Gorec, Ljubljana. Odnese bil bil še kaj več, pa je bil bržkone prepočen. — Frančiški Hočvarjevi, doma iz Dornic, sedaj v Ljubljani, je bila ukradena hranilna knjižnica Jugoslovanske hranilnice v Ljubljani z vlogo 12.000 Din. Ko je Hočvarjeva pogrešila knjižnico, je tat dvignil z njo pri omenjenem zavodu 4100 Din.

Dnevne novice

★ V proslavo Frančiškovega jubileja je kongregacija za redovnike 28. septembra dovolila, da sme biti v vseh frančiškanskih cerkvah od nedelje na ponedeljek, t. j. 4. oktobra, slovesna polnočnica ter sv. obhajilo za vernike.

★ Pastirsko pismo novega hvarskega škofa. Novoposvečeni hvarski škof msgr. Pušić je izdal na vernike obširno pastirsko pismo, v katerem razpravlja o veličini katoliške cerkve in jih poziva, da jo ljubijo in ji ostanejo zvesti.

★ Frančiškanske gimnazije v Preki. Na novoustanovljeno nižjo gimnazijo oo. tretjerednikov v Preki (Dalmacija) se je vpisalo 98 dijakov.

★ Za rezervne častnike. Ministrstvo vojske in mornarice je pod Dj. Br. 23.321 od 15. julija 1926 izdalo sledečo naredbo: Ker je večina rezervnih častnikov prešla uniforme, naj komandanti mest zahtevajo, da rezervni častniki o priliki državnih praznikov obvezno prisostvujejo službi božji v uniformi v zmislu točke 474. pravil službe, I. del.

★ Rodbinam padlih v vojni. Ministrstvo za promet je ugodilo prošnji glavnega generalnega štaba, da se rodbinam padlih častnikov, podčastnikov in vojakov v vojnah za osvobodjenje in zedinjenje dovoljuje četrtna vožnja, kadar gredo obiskat grobove svojih pokojnikov ter je izdalo postajam navodila, da izdajajo znižane karte proti potrdilu občinskih oblastev, da je potnik res bil v bližnjem sorodstvu s pokojnikom, katerega grob namerava obiskati. Popust velja za tretji razred.

★ Kranj. V soboto, dne 2. oktobra, ob 8. uri zvečer, in v nedeljo, dne 3. oktobra, ob 4. uri popoldne priredi dramatski odsek društva »Kranj« na odru Ljudskega doma predelano Finžgarjevo »Naša kri«. — Pridite v obilnem številu.

★ Imenovanja učiteljskih novincev v II. kat. 5. skup. s 60% pol. pl. (Uvrstitev je razvidna iz »Ročnega Kataloga«, ki ga je izdala Učiteljska tiskarna): Pri Sv. Antonu nad Rajhenburgom Franja Torelli; v Sevnici Srečko Vutkovič; v Senovom Stanislav Zabjak; v Zdolah Ema Strgar; na Sinjem vrhu Silvo Perhac; v Radovici Vida Vardjan; v Maverlenu Božidar Černelc; pri Sv. Ožbaltu Milan Milkovič; v Polomu Angela Drobnič; v Dragi Anica Bartol; v Loškem Potoku Henrik Zdešar, Fran Remškar, Milena Bajič, Vera Bajič, Marija Paternoster; v Dobropoljah Marija Kobal; v Osilnici Marija Petelin; v Banjaloki Angela Ambrožič; v Brigi Fran Dolinar; v Kočevju Mirko Vidmar; v Dvorski vasi Anton Strah; v Javorju Ivan Lukovšek; v Kranju Albin Završnik; v Podlonku Anton Belihar; v St. Jerneju Gabrijela Grim; na Raki Franja Urek; v St. Rupertu Fran Lunaček; v Čadrezah Vaclav Požar; v Veliki Dolini Marija Boštele; v St. Janžu Fran Košca; v Laškem Sonja Potočnik; na Primskovem Franja Sirmik; v Žalni Angela Bernot; v Zapotoku Marija Kalan; na Grosupljem Erika Pavletič; na Golem Pavel Japelj; na Brezovici Andreja Škulj; na Ježici Vladimir Korbar; na Vrhniki Anica Rape; pri Sv. Vidu nad Cerknico Ciril Zalahar, Josipina Pajek; pri Sv. Trojici Fran

Strus; v Toplicah pri Novem mestu Martin Šlibar, Danica Zen; v Zužemberku Branka Ambrožič; na Dvoru Vladimira Zen; v Bohinjski Srednji vasi Vida Kocijančič.

★ Čekovne nakaznice preko 30.000 Din. V zadnjem času se je večkrat dogodilo, da posamezne pošte niso imele na razpolago dovolj gotovine za izplačilo večjih zneskov, nakazanih s čekovnimi nakaznicami. Da se tem nedostatom odpravi, bodo v bodoče poštna hranilnica in nje podružnice vsako odposlano ček, nakaznico preko 30.000 Din brzojavno avizirale izplačilni pošti (v kolikor izplačilna pošta ni zbiralna pošta) in se bo za vsako tako brzojavno avizirano čekovno nakaznico pobrala od računolmetnika posebna pristojbina v znesku 20 dinarjev.

★ Umrla je 30. septembra v Preski pri Medvodah Marija Jarc, p. d. Jernejčkova, stara 68 let. Bila je poštna, res vzorna slovenska mati, priljubljena povsod. Pogreb se vrši danes ob pol. desetih. N. v m. p.

★ Sneg v Furlaniji. Iz Vidma poročajo, da je v Furlaniji po vseh brdih padel sneg. Na Goriškem in v Furlaniji so čuli 29. t. m. potresni sunki.

★ Loterija. Vse one, kateri so prejeli srečke trboveljske ciklone loterije v razprodajo, naj se v razpečavanjem požurijo in denar pošljejo po priloženi položnici, da spravimo v red poslovne knjige. Ako bi pa kdo ne mogel vseh srečk razprodati, naj jih vrne, ker je zadnje čase veliko popraševanje po njih. Zrebanje se vrši 7. novembra 1926, dobitkov je 500, med njimi novozgrajena stanovanjska hiša itd.

★ Italijanska propaganda v zadrski okolici. Italijani v zadrski okolici pridno grade šole in delajo tudi drugače jako uspešno propagando. V Puntamici, ki je čisto hrvaška vas, so zgradili lepo novo šolsko poslopje; pouk je seveda izključno italijanski. V hrvaški vasi Crni so otvorili otroški vrtec — italijanski seveda. V Arbanase so napeljali električno razsvetljavo in vodovod. Kaj pa stori Jugoslavija proti tej propagandi? V odgovor naj služi dejstvo, da naš Preko ni imel zadnji mesec niti kapljice vode in so morali Prečani hoditi po vodo — v Zader.

★ Nedostojen prozelitizem. Spltski »Jadrani« poročajo iz Imotskega sledeči slučaj: Neki kmet iz Dobranja si je zgradil lepo novo hišo ter se pri tem visoko zadolžil. Sel je v Split iskati posojila. Tu so ga poslali k nekemu — ime »Jadrani« zaenkrat zamočuje — ki mu je takoj obljubil denar pod pogojem, da prestopi v pravoslavje. Kmet je, da se reši iz denarne stiske, na zahtevo pristal in pojde v pravoslavje. Pač žalostno za ope pogodbeni stranki!

★ Učno dobo mehanične stroke bi rad nadaljeval krepak mladenič, ki je bil pred dnevi po enem letu učenja odslovljen. Poudre pod »uka željen« na upravo »Slovenca«.

★ Vpisovanje na zagrebški univerzi je podaljšano do 15. oktobra.

★ Split kot madžarsko pristanišče. Kakor znano, so se v Ženevi med našo in madžarsko delegacijo vršila pogajanja, da bi dobili Madžari za svojo zunanjo trgovino pristojo v našem Splitu. Splitsko prebivalstvo je ta vest zelo razveselilo, ker bi promet Splita, ako bi Madžarska preko njega usmerila svoj izvoz in uvoz, izredno narasel. Merodajni činitelji so z vsa vnemo na delu, da bi se načrt obistnil.

★ Pogodba z Avstrijo. Uradni list za ljubljansko in mariborsko oblast z dne 30. septembra objavlja »Zakon o trgovinski pogodbi med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev in republiko Avstrijo« ter »Navodila za uporabljanje trgovinske pogodbe z Avstrijo«.

★ Pogrešanka. V noči od 21. na 22. decembra 1925 je v Domanjševcih okraj Murska Sobota neznano kam izginila Terezija Šanca, posestnice hči. Imenovana je bila rojena dne 30. oktobra 1905 in je bila srednje, tanke postave, suhega obraza ter je imela lase kostanjeve barve. Govorila je šamo madžarski. Kdor bi kaj o njej vedel, naj to naznani okrajnemu sodišču v Murski Soboti. — Okrajno sodišče v Murski Soboti, odd. III., 29. septembra 1926.

★ Iz agrarne službe. Za tajnika pri okr. agrarnem uradu v Ljubljani je imenovan Matko Brnčič, pisar istega urada.

★ Od torika dalje pogrešajo 15letnega krojaškega vajenca Bogomira Rakovca iz Ljubljane, ki je najbrže od doma pobežnil. Fant je srednje velike postave, nosi kratko ostrizene kostanjeve lase, ima črn suknjič s sivimi črtami, sive ponošene hlače, rjave sandale in je razoglav. Seboj je imel tudi železniško legitimacijo in ni izključeno, da se je kam odpeljal. Kdor bi o fantu kaj izvedel, se prosí, naj bi to sporočil njegovim staršem, Vošnjakova ulica 20 v Ljubljani.

★ Gospodje, ne pozabite, da pri tvrdki Fr. Lukič v Ljubljani Pred škofijo 19 kupite že od 800 Din krasen, modern raglan ali suknjo.

Ljubljana

○ Slovesno praznovanje sedemstoletnice smrti sv. Frančiška Asiškega se bo vršila, kakor smo že poročali v Ljubljani v Sp. Šiški obnem s slovesnim blagoslovljenjem in otvoritvijo njemu na čast sezidane cerkve od 2. do 6. oktobra t. l. po sledečem redu: 1. Danes 2. oktobra ob 4. uri popoldne: Slovesno nameščenje velikega zvona v stolpu nove cerkve, z blagoslovom, govorom in petjem. Prekrasni zvon, na katerem se nahaja med drugimi tudi podoba sv. Frančiška Asiškega, bo torej prvokrat zapel na predvečer blagoslovljenja in otvoritve nove veličastne cerkve. II. V nedeljo 3. oktobra slovesno blagoslovljenje in otvoritev nove cerkve sv. Frančiška Asiškega. a) Ob 9. uri popoldne slovesen sprejem škofovega namestnika mil. g. prelata in prešta A. Kalana; sodeluje duhovščina šolska mladina, narodne noše, ostalo občinstvo. Ob pol 10. slovesno blagoslovljenje in otvoritev nove cerkve. Nato govori preč. p. provincial dr. Regalat Čebulj. Za tem pontifikalna sv. maša. b) Ob 3. uri popoldne posloviitev od zasilne cerkve (barake); nato slovesen prenos presv. Reš. Telesa v sprevedu iz zasilne cerkve v novo cerkev sv. Frančiška, sodeluje godba, šolska mladina, narodne noše in ostalo občinstvo! Ostanemo v novi cerkvi, kjer bo govor in liturgija. III. Od 4. oktobra (t. j. dan godu sv. Frančiška) do 6. oktobra: Proslava sedemstoletnice smrti sv. Frančiška Asiškega v novi cerkvi. Ta tridnevna se obhaja sledeče: a) Vsak dan ob 6. uri jutraj sv. maša z blagoslovom; b) vsak dan ob pol 7. zvečer rožni venec, slovesne litanije in pridiga. Udeležite se torej teh slovesnosti vsi! Zato vam je dana polovična vožnja za celo Slovenijo od 1.—10. oktobra. Na vstopni postaji kupite karto do Ljubljane, zahtevajte mokri žig; karte v Ljubljani ne oddajte! Izkaznice, ki vam služijo skupno s karto za vožnjo domov, dobite v Šiški v samostanu poleg nove cerkve.

○ Polnočnica. V sled dovoljenja, ki ga je sv. stolica dala frančiškanskemu redu o priliki 700 letnice sv. Frančiška, bo v tukajšnji frančiškanski cerkvi v noči od nedelje na ponedeljek 3.—4. t. m.) o polnoči slovesna sv. maša. — V ponedeljek na praznik sv. Frančiška bo ob pol 6. jutraj pridga, po pridgi pontifikalna sv. maša, ki jo bo daroval prevzvišeni g. knežškof dr. A. B. Jeglič. Pri maši se bo pela P. Hugolinova »Missa Serafica« s spremljevanjem orkestra.

○ Dr. Koroščevo predavanje v Ljudskem domu. Prosvetna zveza je včeraj otvorila ciklus prosvetnih večerov z dr. Koroščevim predavanjem o Jugoslaviji in njenih sosedih. Predavanje je uspelo v vsakem oziru. Dr. Korošček ima dragoceno lastnost, da zna s kratkimi lapidarnimi stavki povedati bistvo stvari, ne da bi se kakorkoli izgubljal v manj pomembnih postranskih stvareh. Njegovo predavanje odlikuje jasnost, preglednost in ljubezniva eleganca v nastopu. Dasi predavanje ni trajalo več nego 50 minut, je dobil vendar vsak poslušalec jasno sliko o stališču, ki ga zavzema naša država do svojih deloma neprijaznih, deloma prisiljeno prijaznih in deloma indiferentnih sosedov. Posebno je stopila v ospredje nevarnost, ki preti naši državi od imperialističnega fašizma. Ta nevarnost nas sama nagiba, da si odgovorimo na vprašanje, kaj moremo in moramo storiti z ozirom na Mussolinijeve besede, da Italija lahko koraka proti vzhodu. Ozir na Italijo nas pred vsem silo do zblizanja z Bolgarijo, pa najsi pride to zblizanje tudi indirektno: po balkanski federaciji. Tudi podonavska konfederacija bi bila protitež proti Italiji, dasi je ta konfederacija danes samo še — prazen strah Italije. Eno stvar pa moremo storiti tudi sami brez ozira na pomoč sosedov: okleniti se moramo tesneje društva narodov in v evropski javnosti več pisati in govoriti o brezprizmernem zatiranju naših rojakov po Italiji.

Predavanje bomo jutri objavili v celoti; spadalo je med tista predavanja, pri katerih človek med predavanjem želi, da bi še dolgo trajalo, in se boji konca. Toda govornik se je držal direktive Prosvetne zveze, naj bo predavanje ob devetih končano, kar želimo pri vseh predavanjih. Obisk je bil prav dober. Naslednje predavanje bo 15. oktobra. Predaval bo poslanec S. m. o. d. j. o prezanimivem vprašanju: Zakaj smo izgubili Koroško? G. poslanec je v tem vprašanju poučen kakor težko kdo drugi. Kolikor smo informirani, bo vsebovalo njegovo predavanje tudi več dejstev, ki so bila doslej pri nas še neznanca. Zato opozarjamo že danes na to predavanje, ki ga pač ne bo zamudil nikdo, v čigar srečo se ni začeljena rana z dne 10. oktobra 1920. Vstop k prosvetnim večerom je seveda slehernemu prost.

○ Za poplavlence v Polhovem gradu sprejema obleko, perilo in druge potrebščine trgovina g. Marije Drenik na Kongresnem trgu štev. 7.

○ Umrl je včeraj g. Josip Hvala, preglednik finančne kontrole v p. Pokopali ga bodo jutri popoldne ob pol 4. Blag mu spomin!

○ Zamorske duhovne pesmi tvorijo tretji del sporeda koncerta, katerega priredi v Filharmonični dvorani v ponedeljek, dne 4. oktobra t. l. ob 20. uri koncertni pevci g. William Gwin. Kakor smo že omenili, je gospod Gwin rodom Američan ter je dalje časa živel na svojih posestvih ob reki Mississippiju obdan od Crncev. Tu je imel priliko študirati napeve in način petja tega plemena, ki se silno rad shaja ob cerkvenih slavnostih in čigar pesmi so pravzaprav spontani izrazi religioznega navdušenja, ki se pojavlja pri verskih shodih in sestankih. Zato te pesmi pravzaprav nimajo avtorja in so nastale v najpriprostejšem duhu v verskem entuzijazmu. Obnem so te pesmi tudi edine ameriške pesmi, ki jim gre pravzaprav naziv narodne pesmi, ker so nastale v narodu samem. Pesmi same preveva duk upanja in vere v pravičnost in bratstvo. V njih se izpol-

České posvícení žegnanje sobota 2. 10. ob 20 uri v NARODNEM DOMU

K udeležbi vabi ČEŠKA OBEC

Predno kupite,

oglejte si naše blago in naše cene!

„VOIKA“

Ljubljana — nasproti »Mestnega doma«.

O. Buonocore:

Pevce Gospodov.

Ob 700 letnici brata Frančiška.

(Konec.)

II. Solčna pesem.

Spoznaviš in ugotoviš v glavnih potezah Frančiškovo dušo, drhtečo ko mimozin list, lahko povemo, kako se je razvnel in kako je pel pevec Gospodov.

Vsi, vsi priznavajo in cenijo njegovo Solčno pesem, napisano v oni metrični prozi, kot jo danes občudujemo, po bratu Pacifiku, ki je bil, preden je oblekel meniško haljo, trubačur velikega slovesa. Vendar, četudi bi »najlepša religiozna pesem za evangelijem, najpopolnejši izraz modernega religioznega čuvstvanja«, kot označa Renan to hvalnico, izostala, On, ki je bil ves serafiten v razvnetju, ne bi bil manj pesnik. Koliko pesnikov je, ki niso napisali nikdar ne enega verza, in koliko verzifikatorjev, ki niso bili nikdar pesniki. Mislimo, da bi se dalo aplicirati na Frančiška dobesedno ono, kar je rekel o sebi Ovid: Quidquid temptabam dicere versus erat.

Frančišek je pel, mnogo pel in svoje petje je ritmično meril. Ko mu je bila duša polna, je vzel dve palici, naslonil eno na ramo, z

V včerajšnjem listku beri: Pobožnost ni mračnost duha...

drugo šel pa čezno kot z lokom na goslih in zraven pel in pel. In ko mu je duša prekipevala, so ga videvali, kako je z vodilnim motivom krotil naval melodij, tolkel z eno palico ob tla, z drugo pa ob njo.

Frančišek, v katerega ustih se je najprej oglašil italijanski jezik, je napravil več kot samo nanizal nekaj pesmi; ustvaril je šolo.

Med štirimi klasičnimi šolami prve dobe italijanske književnosti je tudi umbriska šola, ki po Jacoponu da Todí in Tomažu da Celana daleč prekaša sicilijansko, bolonjsko in toskansko, pa naj jih zastopa Federico di Sicilia, fra Guittone d'Arezzo ali Guido Guinicelli. —

Solčna pesem...

Frančišek je doživel svojo Kalvarijo: sveto Verno.

L. 1224. 17. septembra je bil v serafski ekstazi stigmatiziran na rokah, na nogah in na prsih in nosil znamenja Kristusova dve leti.

In je jokal in jokal in si izjokal svetlobo oči. Svoje brate je poznal le še po glasu in koraku. In tedaj je izrazil željo, da bi ga peljali v Asizi k ljubljani Porcijunkuli. In so ga odpeljali.

Pa je še eno leto pred odhodom s sveta zaželel k Sv. Damijanu v cerkvico, kjer je pred križem, ki se dviga nasproti oltarju, spoznal svoj poklic; k Sv. Damijanu je želel, kjer se je ono jasno solčno nedeljo, ko si je ostrigla lase, odpovedala svetu Clara degli Scifi in z njo venec izvoljenih duš. Zadnje tre-

nutke življenja je zaželel tja, da bi se veselil ob vonju lilij, da bi se vradostila duša ob petju devic, ki so v nočni uri pele jutranjo hvalnico Zeninu.

In tedaj je zapel sam še zadnjo pesem.

Klara in njene tovarišice so tekmovali, da bi pripravile bivališče ljubljenu očetu svojih duš in v malem vrtu so zgradile iz trsja in butar kočo in jo tako zadelale, da ne bi mogel brat veter vanjo. In Frančišek je je bil vesel kot kraljeve palače.

Bilo je vedro umbrisko jutro, po pobočjih je vel zefir in nosil vonj z Apeninov, rože so nenavadno opojno dehtele, samostanska drobnica je meketala nekam posebno nežno, sestre miši so tekale sem in tja, nevede, kako bi dale izraza svojemu veselju, s cerkvenega kora se je oglašila nebeška melodija: device so pele primo.

Frančišek je začutil, kako mu je dušo prevzela blažena radost in začel je peti:

Najvišji, vsemočni, dobri Gospod,
Tvoja je hvala, slava in čast
in Tvoj je ves blagoslov:
samemu Tebi, Najvišji, vse to pristojna
in človek nobeden Tebe slaviti ni vreden.

Hvaljen bodi moj Gospod,
in s tabo vse Tvoje stvari,
najbolj solnce, naš gospod brat,
dan nam daje in svetis nam z njim.
O, lepó je in s svojo žarečo veliko svetlobo
nosi, Najvišji, nam Tvojo podobo.

Hvaljen bodi, Gospod, po sestri luni in zvezdah,
ki si na nebu naredil jih svetle in drage in leno.

Hvaljen bodi, Gospod, po vetru in zraku
in po oblacnem in jasnem in vsakem vremenu,
ki z njim svoje stvari v življenju ohranjaš.

Hvaljen bodi, Gospod, po sestrici vodi,
ki nam koristi močno in je lepa in ljubka in čista.

Hvaljen bodi, Gospod, po bratu ognju,
ki z njim noč razsvetljuješ,
o, tudi on je lep in prijeten in močen in silen.

Hvaljen bodi, Gospod, po sestri naši materi zemlji,
ki nas redi in nas vzgaja
in nudi nam razne sadove in pisano cvetje in bilje.

Brat Pacifik, mojster verzov, ki je tih-poslušal, je pesem zapisal. Frančišek je potem izrazil željo, da bi bratje peli hvalnico po pridigi, da bi jo ljudstvo slišalo in z njo tudi ono hvalilo Gospoda.

In pesem je kmalu ponarodela.

Nekega lepega dne ji je dodal še kitico odpuščanja.

Med mestnim poglavarjem in asiškim škofom je prišlo do nekega nesoglasja in ker ni manjkalo takih, ki so netili sovraštvo, je spotika rastla od dne do dne. Bolni Frančišek, ki je bil škofov gost, je zvedel o vsem tem in se je hotel dati prenesti na trg, da bi nesoglasja odpravil in vse pomiril. a ker radi slabosti ni šlo, se je poslužil pesmi. Dal je poklicati k sebi mestnega glavarja in njegove in pravtako škofa s cerkvenimi dostojanstveniki.

Ko so prišli in se zbrali okoli njega in ni mogel sam radi slabosti govoriti, je naročil dvema bratoma, naj povesta, da jih vabi k

njujejo evangelijske besede, da bo vsak človek slednjič prah in osvobojen svojega jarma. Koncertni pevec jih je pel v raznih centrih Evrope in žel povsod zanje največje navdušenje. Za pondeljki koncert vlada veliko zanimanje, vstopnice so v predprodaji v Matični knjižarni.

● **Občni zbor »Podpornega društva organistov in pevcev«** v Ljubljani se bo vršil v sredo 6. oktobra 1926 v Ljubljani. Ob 10. uri dopoldne bo sv. maša v stolnici, po sv. maši pa zborovanje v restavraciji pri Košaku (Ferlincu). Organisti! Udeležite se tega zborovanja v velikem številu in pokažite s tem smisel za svojo stanovsko organizacijo!

● **Učne tečaje** za srbohrvaščino, nemščino, italijanščino, stenografijo itd. otvori Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani tekom meseca oktobra. Prijave sprejema društvena pisarna, Gradišče 17-I.

● **Merkurjeva knjižnica** je odprta vsako sredo od pol 7 do pol 8 zvečer.

● **Merkurjev moški pevski zbor** začne v kratkem z vajami. Prijave starih, osobito pa še novih pevcev sprejema društvena pisarna, Gradišče 17-I. Poučevala se bodo tudi teorija, Trgovski nameščencev-pevec je zelo veliko, zato pričakuje pevski odsek čim številnejšega odziva.

● **Klub esperantistov** v Ljubljani otvori v torek dne 5. oktobra v šentjakobski šoli tečaj za začetnike. Kdor se želi v štirimesečnem tečaju priučiti velevažnega mednarodnega pomožnega jezika Esperanto, naj se prihlasi navedenega dne ob 9. uri. Učnina mesečno 15 dinarjev, za dijakke 10 Din.

● **Knjižnica za slepe**. Podporno društvo slepih, Ljubljana, Wolfova ulica, javlja vsem svojim rednim članom, da prične poslovati knjižnica za slepe v Brailovi pisavi, ki so nam jo naklonile požrtvovalne slovenske dame pod vodstvom ge. prof. M. Skabernetove, v prvih dneh meseca oktobra. Tozadevno pojasnilo prejmejo vsi člani o pravem času. — Odbor.

● **Deložiran državni upokojence** (uradnik) išče stanovanja 2 sob in kuhinje. Opravljaj bi službo oskrbnika ali kaj drugega.

● **Pojasnilo mestne plinarne**. Ljubljanska mestna plinarica nam pošilja sledeče pojasnilo: Začetkom poletja se svetilke v delavnih tobačnih tovarne po nalogu ravnateljstva odmontirajo, v pozni jeseni pa zopet obešijo nazaj. To se je izvršilo tudi letos. Ker je ta dela izvršil uslužbenec tobačne tovarne, ki za to delo ni dovolj izvežban, je ostala ena cev, s katere se je odstranila svetilka, odprta, nezačepljena. Čez poletje se plin v sobi ne zgode ni rabil, dovod plina je bil zaprt. Sedaj v jeseni, ko so se svetilke zopet montirale in dovod plina v to svrhu zopet odprl, je plin seveda uhajal skozi preje navedeno odprtino, katero je poletni neizvežban delavec pozabil zamašiti s čepom. Plin je uhajal in sicer tako močno, da se opoldne, ko je delo počivalo, slišalo močno sikanje, med delom pa se je seveda izgubilo. Vendar se je med delavstvom splošno mislilo, da diši po plinu le radi tega, ker se montirajo svetilke. Šele pozneje se je našla napaka. Ponovno torej opozarjamo vse stranke, da naj vsake napake, vsako najmanjšo spremembo prijavijo za popravilo plinarni, da izvršijo popravila delavci, ki so v tem delu izučeni. Štedenje povzroči še lahko več sličnih nezdod, ki pa ne smejo oplašiti nikogar. Kot mnogo naših vsakdanjih potrebščin tudi plin lahko povzroči nezdodo, vendar le tam, kjer se z njim pazljivo ne postopa.

● **Mesto venca** na krsto pokojne gospe Ivane Bayr je darovala učiteljica M. P. 300 dinarjev za ubožnega gluho-nemega gojenca.

● **Odbor za postavitev spomenika padlim iz šentpeterske fare** v Ljubljani sklicuje za nedeljo, 3. oktobra ob 10 dopoldne v gostilni g. Zupančiča na Ahacljevi cesti 15 širši sestaj-

nek, na katerem poda načelstvo natančno poročilo o svojem delu in predpripravah za postavitev spomenika. Vabimo vse one, ki se za spomenik zanimajo, posebno pa svoje padlih, da se sestanka v čim večjem številu udeležijo. Vsi oni pa, ki se še niso spomnili dolžnosti do rajnih tovarišev, naj s svojo blagohotno pomočjo pripomorejo odboru do čim boljše in hitrejše udeležitve plemeniti ideji.

● **Obešence v hlevu**. V hlevu nekega posestnika na Kette-Murnovi cesti se je obesil 24 letni hlapec Ivan Zirovnik. Ko ga je našel njegov tovariš, je bil Zirovnik že mrtev. Sneli so truplo in ga odpeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Kaj je gnalo mladega fanta v smrt, ni znano. Pustil je sicer pismo, v katerem se od vseh poslavlja in pravi samo, da gre v smrt radi brata in da naj to sporoče njegovi materi. Mladenič je bil priden in mu dela ni manjkalo. Samomor se ne da razlagati drugače nego kot pojav hude moralne obolenosti naše mladine.

● **Ignan je iz policijskega okrožja** ljubljanskega okrožja mesarski pomočnik Janez Leskovec. V odgonskem odloku se navaja, da je ta mož nevaren žepar, (at iz navade in premeten goljuf, kateremu je že marsikdo nasedel.

● **Dva dni zapora**, in še od zadnjih dva dni, imate skupaj štiri dni, da si boste zapomnili koliko smete piti. — reki gospod komisar te dni nekomu na policiji. Mož se je namreč tako napil vina in žganja, da je obležal na cesti in so ga morali prepeljati v hlevnico. Ko mu je komisar povedal to sodbo, se je mož pritožil, češ da je dva dni že odslužil, ker je žagal na policijskem dvorišču gospodu ravnatelju drva. No in ugotovili so, da je to res in so mu dva dni odbili, dva dni bo pa še lahko žagal drva.

Maribor

● **Polnočnica** v čast proslave sv. Frančiška se vrši v noči od nedelje na ponedeljek v frančiškanski cerkvi.

● **Dr. Fran Lipold** je odložil vse funkcije v upravnem svetu Mestne hranilnice. Dosedaj je bil predsednik upravnega sveta. Ta vest je povzročila po mestu precejšnjo senzacijo.

● **Odložena otvoritev mariborske gledališke sezone**. Kakor smo že poročali bi se imela vršiti otvoritvena predstava tukajšnjega gledališča 2. oktobra. Ravno pred otvoritvijo sezone pa je dobila vojaška godba nalog, da se mora udeležiti 14 dnevni vojaških vaj, ki pričnejo s prvim oktobrom. Ker je sodelovanje vojaške godbe pri začetnih predstavah (Veronika Dezeniška, Danes bomo tiči) in samó ob sebi umevno pri operi Paliaci neobhodno potrebna, je bila gledališka uprava primorana, odložiti otvoritveno predstavo.

● **Zdravniki v Mariboru**, dr. Vilko Marin, zopet ordinira od 4. oktobra naprej, dnevno od 10. do 12. ure in od 2. do 4. ure.

● **Nezgode**. Pomočnika v trgovini Pinter in Lenart Zadravca so v trgovini napadli taki hudi krčiči, da se je nezavesten zgrudil na tla. Nesli so ga k zdravniku, ki stanuje v prvem nadstropju nad trgovino, ki pa je odredil, da se Zadravec prepeleje v bolnico. — Z drevesa na Zrinjskem trgu je padel neki deček in se pri padcu močno poškodoval.

● **Policijski drobiž**. Aretirana je bila večja Jožefa Primož, ki je okradla razne stranke. Hedila je po mestu pomivat pod, a pri tem pokradla vse, kar ji je prišlo pod roko. Več ukradenih predmetov so že našli. — Matija N. je bil aretirani radi potepanja. Poslali ga bodo v domačo občino.

● **Otvoritev dveh razredov dekliške šole** v Cankarjevi ulici. Na dekliški šoli v Cankarjevi ulici so se pred kratkim pojavili v petem in prvem razredu trije slučajni škrlatinke in je radi tega odredil mestni fizikat, da se ome-

drugim v zgled. Prišli so brat Bernard, vzor zvestobe in ponižnosti, brat Leon, vzor priprostosti, brat Mateo, vzor potrpežljivosti, brat Angelo, vzor uljudnosti, in brat Pacifik, mojster verzov, in Frančišek jih je zaprosil, naj zapojejo Solnčno pesem. In ko so jo odpeli, je zbral brat Frančišek zadnje moči in pod umbrisko nebo je izžvenela zadnja kitica:

Hvaljen bodi, Gospod,
po sestri naši smrti telesni,
ki ji nobeden človek uiti ne more.
Gorje jim, ki umro v smrtni pregrehi,
srečni oni, ki živijo v miru,
ne bo jih zadela druge smrti poguba.

Hvalite Gospoda, poveljujte ga in zahvaljujte in v veliki ponižnosti Njemu služite!

In še so zapeli z njim vred bratje psalm »Na glas kličem k Tebi, Gospod...« in preden so dokončali, je onemogel in golega so položili po njegovi želji na gola tla in umrl v objemu gospe Revšičine v naročju sestre matere zemlje.

Komaj je izdihnil — pravi legenda — so prileteli škrlatinčki in celo uro prepevali nad celico svojega brata — pevca Gospodovega.

Modne nogavice,
rokavice ter razne pletenine, ravnokar došle!
IGN. ŽARGI - »Pri nizki ceni«
LJUBLJANA :: Sv. Petra cesta števil. 3.

njena razreda za devet dni zapreta. Včeraj se je v teh dveh razredih zopet pričel reden pouk. Novih pojavov škrlatinke že ni opaziti en teden.

Trbovlje

● **Koliko se naklada premoaga**. Na separaciji se je v ponedeljek natovilo 370, v torek 244, v sredo 236 in v četrtek 100 vagonov premoaga. Vagonov še vedno manjka, kar se iz gornjih številk razvidi.

Hrastnik

Plaz nad Sentjurčovo hišo. Da se ugotovi resnični vzrok plazovja, ki se vleče nad Sentjurčovo hišo v Hrastniku in da se proti plazovju zavaruje z vsem potrebnim, je povabil g. genert Vodušek g. rudniškega ravnatelja inž. Paueria, da sta si to plazovje ogledala. Strokovnjako mnenje g. Paueria je, da se mora cela hiša podreti, katera je itak na polovico v rāzslu kakor tudi poleg hiše stoječe gospodarsko poslopje. Zemlja, ki počasi leze proti nižini, se mora odstraniti in bi se zvozila in splanirala na prostor nižje hiše. Ko se ta zemlja odstrani, bo mir, ker je v ozadju skalovje. Nadalje se morajo napeljati cevi, vjeti vsa voda, ki izvira iz plazovja, najti se mora pravi izvirek in ga strogo opazovati, da se ne razlije voda po razpoklinah. Vzrok plazovja je laporjev svet, ki se je ob suši prejšnjih let močno osušil, nastale so razpokline in ob letošnjem in seveda tudi lanskem deževju so se te razpokline napolnile z vodo in kakor je že navada, je začelo vleciti. Šola v nižini ni v nevarnosti. Močno stebrovje in škarpa brani plazovje in če se vidi ob šoli izpuhnjena zemlja, je samo znak pritiska od zgoraj in če se izpuhnjena zemlja odstrani, ostane kot je bilo poprej. — Škoda ima gospa Sentjura seveda veliko, mogoče se ji da kakšna državna podpora, stroški za odstranitev plazovja in druge naprave padejo na občino.

● **Gospodinski tečaj** prireditelj Slov. kat. izobraževalno društvo. Sedaj se nudi lepa prilika deklicam, da se za mal denar izobrazijo v gospodinjstvu. Prijave se sprejemajo do 7. oktobra. Dne 15. oktobra se pouk začne. Ob prijavi se plača 100 Din naprej. Dosedaj se ni dovolj prijavljenih, ker preveč odlagajo. Zdaj je urejeno vse drago in je izvedba tečaja odvisna od razumevanja ali nerazumevanja deklic in staršev. Ne zamudite ugodne prilike!

Brežice ob Savi

Cerkvene vesti. Rožnenska pobožnost se obhaia v mestni župni cerkvi vsak dan ob 6 zjutraj. Med sv. mašo se molí rožni venec, ob koncu maše pa se pred izpostavljenim Najsvetjšim odmolijo litanije M. B. in podeli sv. blagoslov. Zvečer ob večni luči se istotako vsak dan molí sv. rožni venec s petjem vmes in ob koncu. — Večerni blagoslov z litanijami ob sobotah je dosedaj naprej ob 6. uri.

Osebnosti. Začasni učitelj na meščanski šoli g. Stanko Praprotnik je sprejet na višjo pedagoško šolo v Zagreb. — Abiturijent mariborske gimnazije, tukajšnji rojak g. Tone Krošl je vstopil v mariborsko bogoslovje. Ugodnemu dijaku, ki je brat prefekta v dijaškem semenišču v Mariboru gosp. Jožefa Krošla, želimo na novi življenski poti mnogo uspehov in božjega blagoslova.

● **Kot vodja trgoveke nadaljevalne šole** je imenovan stalni strokovni učitelj na meščanski šoli gospod Ludovik Mikolič, dočim je vodja obrtne nadaljevalne šole upravitelj osnovne šole g. Josip Bohinc. Trgovska šola bo imela svoje prostore na meščanski, obrtna pa na osnovni šoli. Redni pouk se prične v ponedeljek, dne 4. oktobra.

Velike poplave. Kakor većinoma povod drugod po Sloveniji, so tudi tukaj nalivi zadnjih dni napravili mnogo škode. Sava je nagloma narasčala in deslega 4 m nad normalo, ravnato tudi Gabrnica. Nekatero hišo v vaseh Zverinjak, Trnje in Bukošek so bile dalj časa popolnoma odrezane od sveta in je voda deloma priitekla v hiše in gospodarska poslopja. Zlasti pa je vsa Vrbinja izgledala kakor velikansko morje. Voda sedaj, ko ne dežuje več, primeroma hitro odteka in pada.

● **Iz sportnega življenja**. Preteklo nedeljo se je vršila na tukajšnjem spornem prostoru nogometna tekma domačega sportnega kluba s sportnim klubom iz Savskega Marofa. Vključ deževju so se tekme dokončale z uspehom 1:1. Jutri, v nedeljo, se bodo vršile tekme med člani istih sportnih klubov v Savskem Marofu.

Slovenska krajina

Orlovska tombola se bo vršila v nedeljo v Žiškah. Orlovska družina je pri nabavi krojev, glasbil in drugih družinskih potrebščin prišla v denarne stiske. Odsek je moral najeti celo posojilo. Da bi se dolga čimprej izbeležila, je zamislil tombolo. Kakor ob vsaki priliki, se tudi sedaj kaže požrtvovalnost bratov in sester. Vsak je prevzel nalogo, da naredi ali preskrbi najmanj tri dobitke. Doktor človek v enem društvu vidi tako požrtvovalnost in toliko dobre volje, kakor se da opazovati v žiškohki orlovski družini, nima strahu, da bi dotično društvo propadlo. Žiškoški Orel je v resnici v težkem položaju, a vse težave niso v stanu, da bi rodile kako malodušnost.

Izredni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Črensovcih se bo vršil v nedeljo. Na občnem zboru se bo sklepalo, o tem, da hranilnica svoj delokrog razširi. Do sedaj se je njeno področje raztezalo le na Črensovsko faro in na nekatero sosedno občino, od sedaj naprej pa bi naj obsegala ves dolnje-lendavski okraj. — Tudi poslovni red se je spremenil v toliko, da ima od 1. oktobra naprej uradne ure tudi vsak četrtek, ne le po nedeljah, kakor doslej.

Dopisi

Svetina pri Celju. Na tej visoko nad Celjem v bregovih ležajo znani božjepotni in turistiški vasi se je dne 29. septembra naenkrat pojavila mlada gospodična učiteljica s dekretom v roki kot druga učiteljica moč. Doselej je bila dvorazrednica s polnrednim poukom, ki je popolnoma zadostovala malenkostnemu številu šolarjev; sedaj pa pride druga učiteljica moč, ki ne bo imela ne dela ne stanovanja, kajti tudi na Svetini še ne znajo čez noč pričarati nove hiše iz gorskih tal. Ljudstvo je ubožno, da se komaj preživlja, a šolska oblast mu brez vsakega vprašanja naprti nova neznosna bremena v obliki nove šole in nove hiše za učiteljstvo.

Orel

● **Orlovska okrožje** na Vrhniki ima svoj redni letni občni zbor dne 3. oktobra ob 11 dopoldne v Rokodelskem domu na Vrhniki. Dnevni red je običajen. Občnega zbora se morata od vsakega odseka udeležiti predsednik in načelnik. * Bog živi!

● **Vrhniki orlovski odsek** ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo 3. oktobra ob pol 8 zvečer. Dnevni red navaden. Vabljene tudi podporni člani. Bog živi!

● **Vrhniki orlovska srenja** ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo 3. oktobra ob 15 dopoldne v

Rokodelskem domu na Vrhniki. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročila. 3. Volitve odbora in drugih. 4. Predlogi. 5. Slučajnosti. Upam, da pridejo vsi odsekovi predsedniki in načelniki naše srenje. Vabljeni tudi drugi. Bog živi!

Knjige in revije

● **Vigrede**, dekliški list, Ljubljana 1926, številka 10. Vsebina: R. L. T.: Sv. Frančišek Stana; Oktoberski večeri, Lurd — svetovno svetlišče. (Dalje.) P. Križostom: Pevec solnčne pesmi. Pismo o osebnosti. St. Savinšek: Skulptura ali kiparstvo. Od srea do srea. Mira: Razsvetljenje. Ksaver Meško: Trpeči deklici v spominsko knjigo. Zdrava, roža Marija. Slavko Savinšek: Angelica. (Dalje.) Matko Krevh: Pod božjim varstvom. Rožni dom. F. T.: Za ugod rožnega doma Franjo Neubauer; Odpustil! Vigrednica — gospodinja. Organizacija: Ali ljublj! Koroško. Frančiškovo jubilejno leto. Vigrednica, na delo! Ivanka S.: Telesno zdravje — duševna moč. (Nadaljevanje.) Iz orloške centrale. Sestre sestram. Drobži: Prejeli smo in pripravljamo. — Vigred: stane celoletno 25 Din in se naroča pri upravi v Ljubljani, Ljudski dom.

● **Planinski vestnik**, 10. številka, je izšel. Pri-narša: M. Marko; Kaltwasser Gamsmutter. — Dr. G. Tarcezy: Po »Sjevernom Večbitu«. — P. K. Krpelj: Na Kru pozimi. — J. Zazula: Planinec dan. — B. Rotter: Po nepoznanem Pohorju. — Kofček: Pod škofjskim vodstvom ruz Trglav. — Obzor in društvene vesti: Kongres Sav. planinarov SHS. — f Pavle Šuman. — Odkritje spominke plošče f Iv. Sterletu. — Koče v Kamniških planinah pozimi. — Vjek. Cvetišič: Sa planina i gor. (Dr. J. T.) — V prilogi prinaša lepo sliko: Zimsko jutro na Planini na kraju.

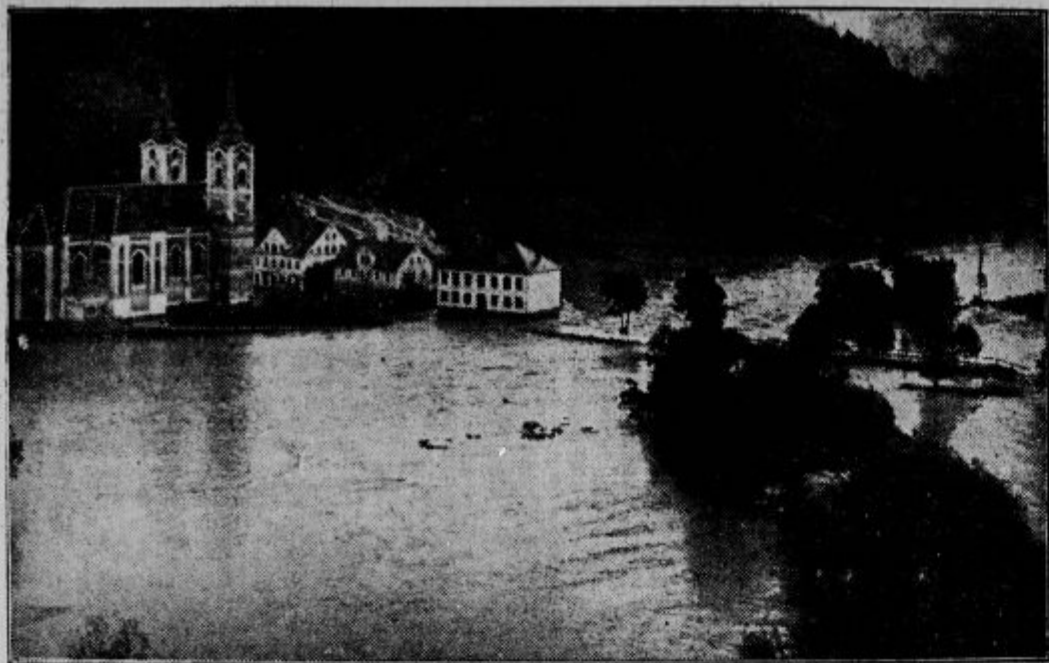
Darovi

za pogorelce v Prigorici.

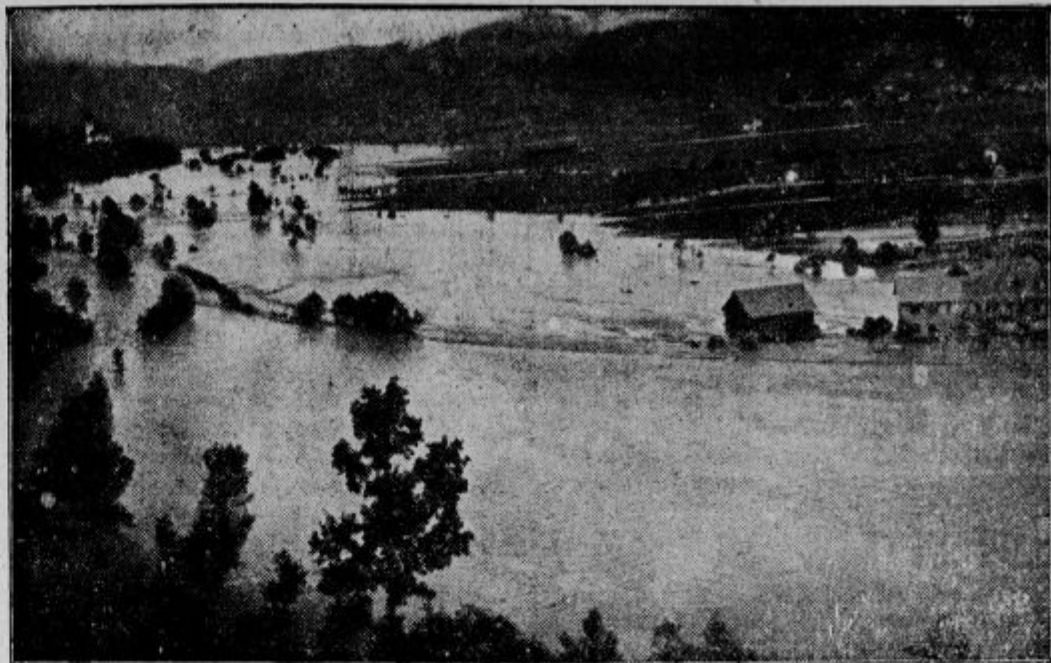
Z veliko radostjo in prisrčno hvaležnostjo javljamo javnosti, da je prošnja naših nestročnih pogorelecev našla tako bogat in jak odmev v srepu premmogih, kakoršnega ne pomnimo ob enakih prilikah. Darovi posameznikov, zbirke občinskih predstavnikov in osobito župnih uradov kot tudi posameznih zavodov so tako mnogoštevilni, da presenetljivo vsakogar, kdor zasleduje to človekoljubno akcijo, nas pa napolnjuje z nepozabno hvaležnostjo. Naj imenoma naštejemo še druge darovalce, katerih pri zadnji objavi nismo še imeli: Hranilnica in posojilnica v Ribnici 10.000 Din; Ljudska posojilnica v Ljubljani 5000 Din; župni urad St. Vid nad Ljubljano 2500 Din; Vzemna posojilnica v Ljubljani 2000 Din; župni urad Stari trg pri Ložu 1143,50 dinarjev; oo. frančiškani na Brezjah 1050.— Din; Trboveljska premogokolpna družba 1000 Din; Giovanni Richter, Trst 300 ur; županstvo Vel. Lašče 750 Din; župni urad Loški potok 744 Din; župni urad Sv. Križ pri Litiji 893 Din; župni urad Rob pri Vel. Laščah 694 Din; Ljudska hranilnica in posojilnica Vrhnika 580 Din; župni urad Ihan 500 dinarjev; Kmetiska hranilnica v Radovljici 500 Din; Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani 500.— Din; župni urad Ježica 475 Din; župni urad Črmošajce 457 Din; župni urad Stara Oselca 450 Din; župni urad Sv. Lenard 447 Din; Stolni župni urad v Ljubljani 429 Din; župni urad Čerknica 418 Din; župni urad Ig 400 Din; župni urad Dob 386 Din; župni urad Bloke 373 Din; župni urad Mengeš 360 Din; župni urad Besnica 356 Din; župni urad Novo mesto 350 Din; župni urad St. Janž 340 Din; župni urad Poljane nad Skofjo Loko 318 Din; župni urad Dol. Logatec 336 Din; župni urad Naklo 312,90 Din; župni urad Črnuče 300 Din; Miekarska zadruga Vrhnika 300 Din; »Vinoeet« v Ljubljani 300 Din; župni urad Domžale 300 Din; župni urad Gorje nad Bledom 300 Din; župni urad Dobrova 290 Din; župni urad Kopsanj 288 Din; župni urad Stari log pri Kobilju 276 Din; župni urad Mirna 272 Din; župni urad Catež p. Vel. Loka 270 Din; župni urad St. Vid pri Stični 270 Din; župni urad Šmarin pod Šmarno goro 264,70 Din; župni urad Radovljica 200.— Din; župni urad Šmilhel pri Novem mestu 250.— Din; Posojilnica za sodni okraj velikolaški 250 Din; župni urad Sora 250 Din; župni urad Gorenji Logatec 250 Din; župni urad Stara Loka 250 Din; župni urad Reteče 240 Din; župni urad Zelenišk 233 Din; župni urad Goriče nad Kranjem 228 Din; župni urad Ljubno 215 Din; župni urad Sorica 212,65 Din; župni urad Čerklje pri Kranju 210 Din; župni urad Breznica 210 Din; župni urad Bled 210 Din; župni urad Trebelno 204,70 Din; župni urad Turjak 200 Din; župni urad Vič 200 dinarjev; župni urad Skočjan pri Mokronogu 200 dinarjev; župni urad Dražgoše 200 Din; župni urad Begunje pri Lescah 200 Din; župni urad Begunje pri Čerknici 200 Din; župni urad Borovce 200 Din; župni urad Adlečiči 185 Din; župni urad St. Jakob ob Savi 184 Din; župni urad Reteče-Planica 180 dinarjev; župni urad Leše 176,50 Din; župni urad Bela cerkev 170 Din; župni urad Zagradec 170 Din; župni urad Notranje Gorice 166,40 Din; župni urad Rova 160 Din; županstvo občine Crni potok 165 dinarjev; župni urad Hraстje 157,75 Din; župni urad Trstenik 158 Din; župni urad Zabnica 150 dinarjev; župni urad Komenda 160 Din; župni urad Podlipa 150 Din; župni urad Stopiče 150 Din; župni urad St. Lovrene 150 Din; župni urad Šmarjeta na Dolenskem 140 Din; Hranilnica in posojilnica Home 147,75 Din; župni urad Nova Oselca 140 Din; župni urad Podbrezje 136,50 dinarjev; župni urad St. Jošt nad Vrhniko 130 Din; župni urad Bukovščica 125 Din; župni urad Zlatopolje 125.— Din; župni urad Velesovo 125 Din; župni urad Sv. Helena 125 Din; župni urad St. Vid pri Brdu 111,30 dinarjev; župni urad Črnomelj 110 Din; župni urad Dobrava pri Podnartu 110 Din; župni urad Svibno 100 Din; župni urad Trboje 102,55 Din; župni urad Dragatuš 100 Din; župni urad Hosté 104,10 Din; župni urad Kropa 100 Din; župni urad Stanga 100 dinarjev; župni urad Kamnik 100 Din; A. A. Baker & Co, Ljubljana 100 Din; župni urad Hotedražica 100 Din; g. Stele, Škofja Loka 100 Din; odvetnik dr. Lavrič, Ribnica 100 Din; g. Matija Cetinski, Mrava 100 Din; občina Novi Lazi 100 dinarjev; g. Anton Spende, pis. ravn. sodišča v Ljubljani 100 Din; g. profesor Warrt, Kranj 100 dinarjev; župni urad Crni vrh nad Polhovim gradcem 89,70 Din; župni urad Zagarje ob Savi 80 Din; župni urad Lucina 75 Din; župni urad Zelimlje 70 Din; župni urad Oševce 65 Din; društvo »Dobrodružje«, Ljubljana 65 Din; župni urad Uboče 60 Din; župni urad Peče 60 Din; župni urad Sv. Vid nad Čerknico 59,75 Din; župni urad Dvojje 50 Din; župni urad Šinkov turn 50 Din; župni urad Voglje 43,50 Din; župni urad Gozd 40,30 Din; župni urad Vranja peč 40,15 Din; omizje pri »Košaku« v Ljubljani 40 Din; župni urad Kropa 20 Din; župni urad Dob 20 Din. — Ko zaključimo vrsto nam nad vse dragih darovalcev, dobrotnikov, kličemo: Bog Vam povrni nebrojokrat! Mi pa bomo učili naše ljudstvo trajne hvaležnosti do onih, ki so nas poznali v grozni nesreči, kakršne naj Vas varuje Bog! Sreča hvala!

Za odbor:

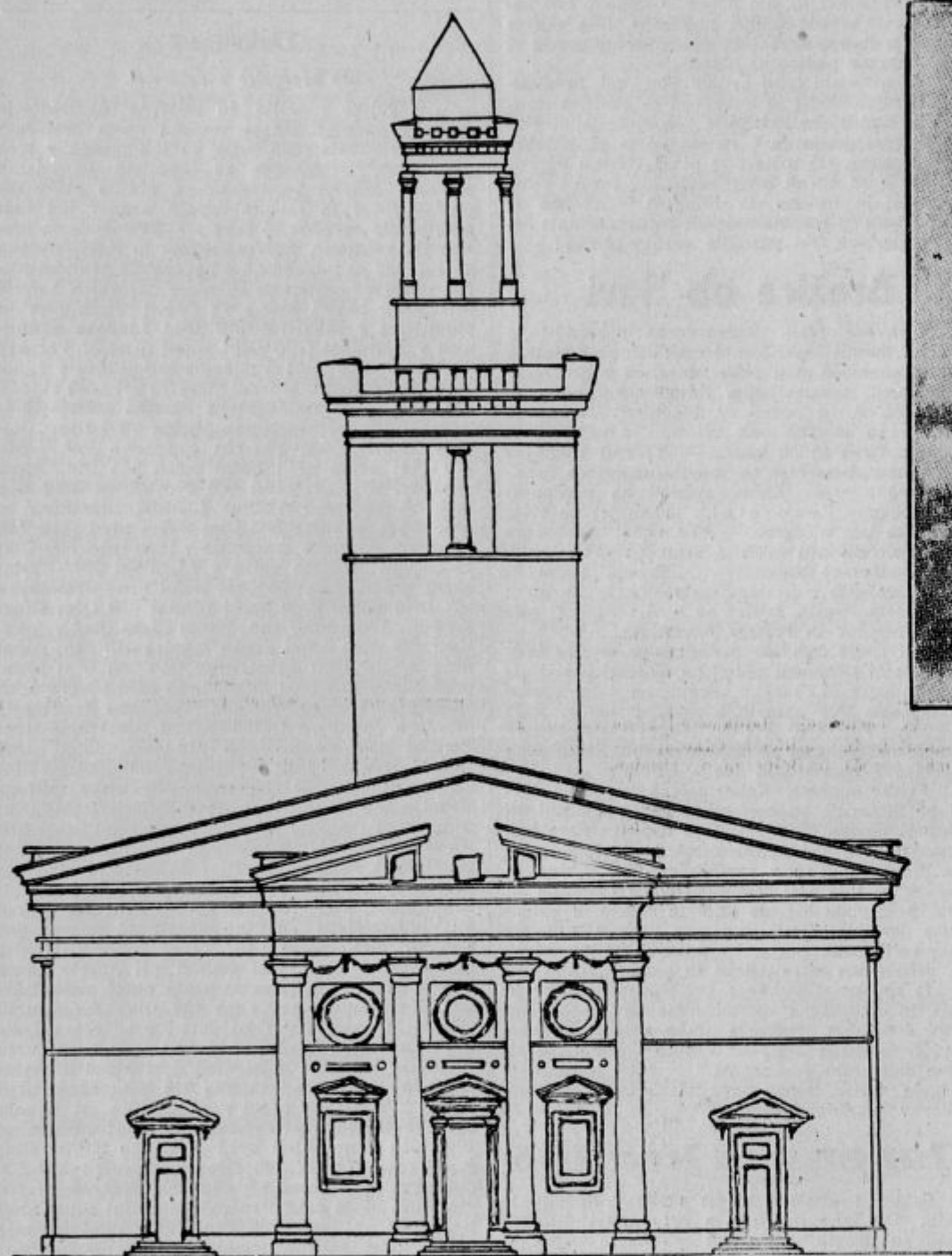
K. Škulj, župnik in nar. posl. K. Kromar, župan. Klun, t.č. tajnica.

Ziri.
Okolica župne cerkve. — Desno odnešeni most.
(Fotografiral g. Š. Mlakar, Ziri.)

Pogled po povodnji od Žirov proti Ledenci (severu). Blizu cerkvice so našli † J. Seljaka, ki ga je plaz podsul in voda nesla 1 km daleč.
(Fotografiral g. Š. Mlakar, Ziri.)

Načrt fasade nove frančiškanske cerkve v Šiški. — Izdelal naš arhitekt g. J. Plečnik.

Kulturni pregled.

Sv. Frančišek med protestanti in nekatoliki.
Ameriški list »Commonweal« poroča: Znano je, da protestantovski pastori prirejajo cele serije pridig o tem svetniku serafinu. Takozvana »armada rešitve« je tisoče in tisoče izvodov življenjepisa sv. Frančiška razdala med vse sloje ljudstva. V knjigi pišejo uvodoma, da je naloga armade pomagati, da se razširi ta duh sv. Frančiška po celi zemlji. Tako v Angliji kot v Franciji so že ustanovili protestantski tretji red za posvetne ljudi. V Bostonu so posvetili episkopalno cerkev sv. Frančišku. Protestanti misijonarji na Japonskem so prevedli spise svetnikove in še nekaj ljubljenskih literatur v japonščino in jih razširili med ljudstvo — zlasti inteligente. Kot zanimivost naj omenim še, da je bil Frančišek velik ljubljenski pisatelj in umetnostnega historika Ruskina, pesnika Longfellowa in Lowella, ki so bili vsi protestanti.

Nova literarna struja. Kdor nekoliko opazuje literarno gibanje izven meja našega jezika, je morda opazil, zlasti v zadnjih povojnih letih, veliko razširjenje potopisov tujih narodov, tropičnih krajev itd. Tako v Angliji kot v Franciji in Nemčiji izide zadnji čas mesečno več romanov, novel in potopisov, ki se bavijo izključno samo z »exotično«. Lahko že govorimo o novi literarni struji »eksotizme«. Zal se potopisi in ta poročila v obliki novel in romanov čisto zlorabljajo, da se blati vera. Čut za moralno in dostojnost ter človeško dostojanstvo. Da tudi mi nismo docela nedotaknjeni od te nove struje, dokazuje dokaj jasno »Tarzan-epidemijska«.

Izjava odličnega katoliškega pesnika. V zadnji številki lista »Sobonere Zukunft« (19. septembra

1926) se izjavlja Richard von Schaukal ogorčeno proti »novi mladini«, ki zahteva perverzno in neurejeno enakopravnost s starši, večjo, kar le mogoče neomejeno svobodo in pravico soočločevanja v družinskih zadevah. Ostro piše proti umazaniam listom in »magazinom«, ki prinašajo take članke nezrelim in slabo vzgojenim mladim ljudem, in še bolj obsoja starše, ki podpirajo in odobravajo take nesrečne izrastke že itak razrvane dobe. H koncu poudarja, da je kljub temu nesrečnemu razvoju še mnogo, mnogo plemenitih družin, z odraslimi sinovi in hčerami, ki v plemeniti skromnosti in ljubeznivi vdanosti pri vsej nedarjenosti in širokem obzorju ter globoki znanosti, vedo ceniti 4. zapoved dekaloga in ljubeče stoji sivim staršem ob strani razveseljuje večer njihovega življenja.

Dr. R. L. T.

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

3. oktobra, nedelja: MACBETH, tragedija. Premiera. Izven.
4. oktobra, ponedeljek: HLAPCI, drama. Red D.
Otvoritev sezone v Narodnem gledališču v Ljubljani. Otvoritvena predstava v ljubljanski Drami bo v nedeljo, dne 3. oktobra ob 20 zvečer in ne, kakor smo pomotoma poročali v soboto. Igrali bodo »Macbetha«, znamenito Shakespearovo tragedijo v Zupančičevem prevodu in v režiji profesorja Šesta. Igra je opremljena z rignalnimi novimi kostumi in dekoracijami. Sodeluje ves dramski ansambel, pomnožen z bivšimi gojenci Dramatične šole ter z zborom stalnih statistikov. Naslovno vlogo igra g. Levvar, Lady Macbethovo ga Marija Vera, ostale vloge so v rokah gg. Rogoza, Skrbinska, Lipaha itd. — Prihodnja premiera bo v ponedeljek, 4. oktobra ob 20 zvečer. Vprizorili se bodo Cankarjevi »Hlapci« v režiji g. Skrbinska Hlapcem sledi v sredo 6. t. m. nova premiera in sicer »Doktor Knoeck« ali »Triumf mediciner« v režiji g. Šesta. Red predstav je razviden iz zgornjega dramskega repertoarja. Operni repertoar se obavi v torek, dne 5. t. m.

Miami.
Ne samo v naših pokrajinah, marveč tudi v »raju« Amerikancev, na cvetoči Floridi so divjali elementi. Krasno mesto Miami trpi ogromno škodo približno 150 milijonov dinarjev. Slika je posneta po katastrofi.

Socialni vestnik

Pot do socialnega miru.

Dr. Albert Thomas je ravnatelj Mednarodnega delovnega urada. To je največji zavod za raziskovanje socialnih dejstev in za službo socialne ureditve, in z njo je njegovo ime nerazdružljivo spojeno. Ko govori, se razvname, široki njegov obraz žari; govornik, ki je navajen govoriti tisočim, postane izredno živahen, ko zagovarja svoje nazore.

»Mi smo organizacija, ustvarjena zato, da izvrši svoj načrt. To poudarjamo; kajti veliko jih je, ki vidijo nalogo našega zavoda za dosego socialnega miru v tem, da izloči razredni boj. Mi nismo protitež boja med kapitalom in delom, mi smo permanentna organizacija, izvršujoča delo, ki nam ga dodeli Zveza narodov. Sem nasprotnik praznih besed o socialnem miru, na take besede nič ne dam, z njimi nič ne dosežeš. Moramo ustvariti koristi, ki omogočajo socialni mir poleg socialne pravičnosti. Če hočemo uresničiti ta program, se pokaže že misel o možnosti gospodarske organizacije. Stare oblike mi ne ugajajo. Dana je potreba novih organizacij; in če obstoji želja po stabilizaciji dela in industrijske delavnosti, bomo morali poiskati sredstva te nove organizacije. Treba bo ustvariti smotreno gospodarstvo na podlagi socialne pravičnosti. Ta metoda izloča nasprotstvo razrednega boja in socialne politike kot zastarelo. Socialni mir, ki nima za seboj programa smotrene resnične izvršitve, je gnul. Cilj družbe je skupna sreča. Ta cilj je lahko podlaga za program socialnega miru.

Tudi nasprotstvo med prosto trgovino in zaščitno carino je v tej zvezi zastarelo. Ni to problem, ali smo za prosto trgovino ali za zaščitno carino, temveč, če in kako se mednarodna organizacija smotrenega gospodarstva poslužuje teh kategorij. Geslo »tu prosta trgovina, tam zaščitna carina.« je izrabljeno; mednarodno smotreno gospodarstvo s sodelovanjem mednarodnih moči je klic bodočnosti.

Pred vojsko so nasprotniki tarif hoteli rešiti delavsko vprašanje s socialnopolitičnimi postavami, danes hočemo določiti v socialnopolitičnih postavah samo velika vodilna načela, ki se potem s posebnimi pogodbami z delavci primerno oblikujejo. Nastalo je razmerje, ki je mešanica postav in pogodb. Splošno so tozadevne skušnje dobre in smo prišli večkrat do razveseljivih praktičnih uspehov. Stalno naše načelo je pa misel možnosti in potrebe, da se ustvari mednarodno

smotreno gospodarstvo. Stare besede kot bojni klici izginjajo in se morajo umakniti organizaciji, ki gre za socialno pravičnostjo in ki hoče vsa vprašanja gospodarskega življenja urediti z mednarodnimi dogovori.«

Mesta bodočnosti.

Pred dobrim tednom se je vršil na Dunaju kongres arhitektov: kako zidati nova mesta in predmestja — je bil glavni tema. Načrt novega mesta z vrtovi je v glavnem tale: na vzhodu v bližini tovornih kolodvorov in magacinov se namestijo tovarne, na zapadu pa se zidajo eno- ali dvodružinske vile, vsaka z vrtom. Vsenaokoli se uredi potem še razsežni parki, gozdički, polja. Na ta način so prebivalci rešeni dima tovaren in železnic. Taka vrtna mesta so že začeli zidati na Angliškem in v Nemčiji z velikim praktičnim uspehom. Eno mesto je preračunjeno za 40 tisoč do 50 tisoč prebivalcev. Račdalje med posameznimi mesti znašajo 8 do 12 km, zvezana so z dobrimi avtocestami in železnico ter električno. V Nemčiji so razpisali že pred dobrim letom celo vrsto tekem med arhitekti za najboljše in kar najbolj praktične ter lepe načrte.

Roko v roki s temi načrti gre tudi delo onih, ki skušajo rešiti bedo velemest. (Da tudi naša Ljubljana, kljub temu, da še ne nosi tega imena, ne zaostaja glede bede, so živa pričra naselbine v šotorih — človeku se vzbujao tu in tam reminiscence na praprebivalce v »stavbah na koleh«). Velemesta nimajo več stonovanj za bedne in uboge, nimajo več solnca, ne zelenja, ne sinjega neba, ki je zastrto z dimom in sajami. Naj govori v vsej grozoti zednja statistika Berlina. 51332 bolnikov je ležalo v prostorih, kjer je stanovalo še sedmerb in več drugih oseb, 3071 bolnikov ni imelo lastne postelje — spe z drugimi skupaj! Mej temi je bilo 599 na pljučnih bolnih. Kakšna perspektiva se odpira! V berlinskem katoliškem cerkvenem listu piše znani duhovnik in župnik dr. Sonnenschein: »Kdo naj tem ljudem govori o dekalogu, ko pa poleg prve ne izpolnjujejo ljudje do svojih soljudi niti druge postave: druga pa je tej enaka, ljubi svojega bližnjega... Preuredite in prezidajte predmestja, dajte jim novo in zdravo življenje!«

Inserati v »Slovencu« imajo vedno uspeh!

Gospodarstvo

Gospodarska samopomoč.

O ničemer se dandanes toliko ne razpravlja v zasebnih družbah, na javnih zborih, celo na posebnih anketah in še pri ministrskih sejah kot ravno o gospodarski krizi in kako se je rešiti. Iščejo se pota te resitve in vsaka misel, ki naj k izboljšanju služi, ne sme biti zamolčana, pač pa jo je treba glasno podariti.

Nam je predvsem Slovenija s svojim gospodarstvom pred očmi. Ona naj bi po svojem gospodarstvu v vseh panogah postala močna, kar bo dosegla po gospodarski samopomoči. Nujno je torej, da se posamezne ustanove, kot so stanovske zbornice, s tega vidika lotijo sistematičnega dela. In kakor imamo že danes v Sloveniji trgovsko in obrtno zbornico in imamo za delavstvo delavsko stanovsko zbornico, hočemo tudi za slovenskega kmeta kmetijsko zbornico. Te zbornice bodo strokovno in stanovsko zavest in teženje po napredku podpirale in ga vodile. Po teh zbornicah se bodo dajale dalekosežne smernice celotnega narodnega gospodarstva in bodo podlaga samopomoči Slovenije.

Neko važno delo, ki bi skupno s tem tvorilo podlago za gospodarsko samopomoč, je vsesplošna vzgoja celotnega naroda k tej zavesti in navajanju k temu delu. Treba je pri takih vsesplošnih vprašanjih razne malenkostne razlike preiti, take, ki teh preiti ne morejo, zadaj pustiti, ter stremeti za tem, da se homo tudi na gospodarskem polju zaveda, da smo narod, družina, kjer naj posameznik živi in deluje tudi za skupno gospodarsko moč. Prazno bo vse govoričenje o kakih samopomoči, dokler ne bo te splošne vzgoje, ki bo željo in zahtevo po taki lastni gospodarski samopomoči vzbudila in vedno bolj krepila.

Da se pa s to vzgojo čimprej prične, svetujemo, naj bi slovenska javnost predvsem to načelo upoštevala, ki je Slovenijo tudi že nekoč napravilo močno, načelo, ki je tako samoavestno blestelo: Svoji k svojim. Ta klic je po vojni izginil in izginil tudi smisel gospodarske vzajemne samopomoči. Prešli smo v hladno računanje sebičnega dobička brez ozira na ostale panoge gospodarstva. In tako so posamezniki za blago, ki se dobiva v Sloveniji v isti kakovosti in isti ceni, iskali trgovske zveze drugod in s tujim blagom preplavili naš trg. Dandanes tudi pri istih pogojih še malokdo vpraša, je li blago domače trdke ali ne. In v tem oziru je veliko krivde pri nas samih, ki se ne zavedamo, da je najprvo na vrsti domače blago, potem še le drugo. Te zavesti se bo treba zopet pridobiti onim, ki nabavljajo en gros in konsumentom samim.

Ta misel, če tudi v preprosti besedi in v dnevnem časopisu, naj najde v gospodarskem življenju ono razumevanje, ki bi ga mogli nazvati kot resno izvajanje gospodarske samopomoči Slovenije.

Zanimanje nizozemskega kapitala za Jugoslavijo.

V ponedeljek je prispela v Belgrad večja skupina nizozemcev, med katerimi se nahajajo najprominentnejši zastopniki nizozemskih bančnih, industrijskih in finančnih krogov, med njimi predsednik trgovske zbornice v Amsterdamu, podpredsednik trgovske zbornice v Rotterdamu in več zastopnikov inozemskih tobačnih tovarn. Namen potovanja je medsebojno spoznavanje v gospodarskih in

finančnih vprašanjih. Nizozemci želijo predvsem spoznati našo gospodarsko organizacijo, našo industrijo in bankarstvo. Pri prihodu v Belgrad so bili prav pristržno sprejeti s strani zastopnikov posameznih ministrstev, uprave monopolov, gospodarskih organizacij itd. V Belgradu ostanejo do četrtega, na kar krenejo v Zagreb in v Ljubljano.

V ponedeljek so konferirali z generalnim ravnateljem pošne hranilnice g. dr. Mil. Nedeljkovičem, ki je gostom razložil stanje našega gospodarstva, ministrstvo za trgovino in industrijo pa je gostom privedilo svečan banket. Nizozemci so privedli s svoje strani zanimiva predavanja o gospodarskih razmerah Nizozemske.

Nizozemski gospodarski krogi se zanimajo predvsem za naš tobak in nameravajo uglediti našemu tobaku pot na nizozemska tržišča. Ponovno so izrazili tudi svojo pripravljenost, da s svojim kapitalom sodelujejo v našem gospodarstvu. Veliko zanimanje kažejo za industrijo Dalmacije, za tamošnje tovarne cementa, ribjih konzerv, kakor tudi za naš ribolov. Da je Dalmacija Nizozemcem vsled cenejše morske poti najbližja, je razumljivo. Z ozirom na pripravljenost, da s svojim kapitalom sodelujejo v našem gospodarstvu, je posebno važno zanimanje nizozemskih finančnih krogov za izrabo naših bogatih vodnih sil in za elektrifikacijo naše države.

Pritok nizozemskega kapitala bi nam bil zelo ljub in to ne samo iz gospodarskega temveč tudi iz političnega stališča, kajti nizozemski kapital gotovo ne zasleduje nikakih političnih ciljev.

Poleg Švice je Nizozemska edina kontinentalna država, ki v večjem obsegu izvažata kapital. Ustvarjanje novega kapitala je v Nizozemski zelo razvito, prihranki nizozemskega ljudstva so tako veliki, da visoko presega potrebo domovine po novem kapitalu. Zato je tudi obrestna mera v Nizozemski skrajno nizka. Na tamošnjem denarnem trgu se je letos že večkrat dogodilo, da je obrestna mera za dnevno razpoložljivi denar padla pod 1 odstotek na leto. Zato je Nizozemska primorana izvažati kapital.

Medsebojno spoznavanje med našim privatnim gospodarstvom in nizozemskimi finančnimi krogi je neprecenljive važnosti, kajti le na podlagi medsebojnega spoznavanja nam bo mogoče pridobiti tuj kapital k sodelovanju v našem gospodarstvu. Prepričani smo, da bodo Nizozemci hitro spoznali, da je naše posebno slovensko gospodarstvo solidno in da je tu položen kapital brez vsake nevarnosti. Spoznali bodo tudi neresničnost tartarskih vesti, kakoršne večkrat krožijo po svetu in ki mnogo kvarijo ugled naše države.

Hmolj. Zatec, CSR, 30. septembra 1926. Zivahno, cene za srednje dobro blago 3700—3900, za prima 4150—4300, za izredno lepo blago do 4450 Kč za 50 kg. Razpoloženje in cene so se ovrstile.

Za naše vinograde. Po odloku ministrstva za kmetijstvo velja v vseh državnih kmet. napravah jeseni 1926 in spomladi 1927 za 1000 (tisoč) komadov trt ta-le cenovnik: a) ključi ameriške trte 35—40 cm dolgi: I. vrsta po 100 Din, II. vrsta po 35 Din; b) korenjaki (sajenke) ameriške trte: I. vrste po 250 Din, II. vrste po 75 Din; c) cepljenke: I. vrste po 1500 Din; II. vrste se ne prodaja; d) ključi domače trte (za cepilne) navadne dolžine: po 80 Din. — 1. Za one osebe, ki vzamejo več kot 5000 ključe, da bi proizvajale korenjake in cepljenke za prodajo, se zvišajo gornje cene ključe za 100%, t. j. za: I. vrsto na 200 Din, II. vrsto na 70 Din. 2. Okrajnim in okrožnim trtnicam, ki nimajo dovolj lastnih sredstev na razpolago, morejo drž. trtnice izdajati ključe in korenjake brezplačno,

„Prednost naše obutve“
Izdelek in oblika
Materijal in cena

Atata

in sicer po razporedi oddelka za vinogradništvo in sadjarstvo ministrstva za kmetijstvo. 3. Pri trtnicah, v katerih področju celokupna/naročila presegajo letni pridelki trnega materiala, se smejo poedina privlačna naročila vpoštevati kvečjemu za 1000 cepljenk ali 2000 korenjakov, odnosno 5000 ključe. 4. Osebam, ki zahtevajo trte za popolnitev in razširitev svojih vinogradov, ni treba predlagati potrdil o vsebini apna svojih zemljišč, nego naj v prošnji samo označijo preje porabljeno podlago in izjavijo, ako je vinograd na dotični podlagi v dobrem stanju. 5. Prosilcem, ki prosijo za ključe in korenjake, ni treba za leto, vključno členu 15., toč. 5. pravilnika za izvrševanje zakona o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva, predlagati potrdila občinskega urada, da jemljejo trte izključno za sajenje na svojem zemljišču.

Lesni trg. Situacija je postala v zadnjem času prijaznejša; posebno izvoz je dnevno živahniji. V Italijo se izvažajo velike količine mehkega lesa, največ iz Bosne in Slovenije, v Nizozemsko pa predvsem slavonški hrast. Navzlic večjemu povpraševanju pa so cene ostale na isti višini, vsled česar se renabiliteta naše lesne industrije, ki radi visokih produkcijskih stroškov v mnogih slučajih prodaja z deficitom, še ni izboljšala. Zivahniji izvoz je v precejšnji meri povzročil dvig italijanske lire na eni strani, vsled česar se je dvignilo razpoloženje za nakup, in dvig romunskega leja, ki je znatno oslabil romunsko konkurenco. Italija je postala naš glavni odjemalec za mehki les. V juliju smo izvozili v Italijo za 46,8 milijonov dinarjev gradbenega lesa in za 5,9 milijonov dinarjev drv, v Francijo za 5,9 milijonov dinarjev gradbenega lesa, na Ogrsko pa za 5,2 milijonov dinarjev gradbenega lesa in 0,7 milijona dinarjev drv.

Uradni tečaji za mesec oktober. Finančno ministrstvo objavlja sledeče uradne tečaje za mesec oktober 1926: napoleonor 218,70 Din, turška lira 247, angleški funt 274,70, dolar 56,50, kanadski dolar 56,30, nemška zlata marka 13,46, poljski zlat 6,20, avstrijski šiling 8, 100 francoskih frankov 160, 100 švic. frankov 109,2, 100 italijanskih lir 205, 100 belg. frankov 155, 100 holandskih goldinarjev 2263, 100 lejev 30, 100 bolg. levov 40, 100 danskih kron 1500, 100 švedskih kron 1511, 100 norv. kron 1239, 100 španskih peset 860, 100 drahem 67, 100 češkoslovaških kron 167,00, 1 milijon madjarskih kron 799 Din.

Za pospeševanje italijansko-jugoslovanskih gospodarskih in političnih odnosov. »Agenzija iz Romae« poroča iz Belgrada o prizadevanjih, da se ustanovi italijansko-jugoslovanska banka. Navaja številke medsebojnega uvoza odnosno izvoza obeh dežela in nadaljuje: »Spričo važnosti Jugoslavije toliko kot konsumenta kakor členu, ki veže ostalo Evropo z Balkanom, se je večina narodov, posebno pa Francija in Anglija, že pred časom zainteresirala v jugoslovanski industriji in bankah. Da se pospešijo tesnejši gospodarski in politični stiki med Italijo in Jugoslavijo, se smatra za potrebno, da se proučuje možnost ustanovitve italijansko-jugoslovanskega bančnega zavoda. Tak zavod bi mogel izvrstno služiti za kredite, za likvidacijo in iztirjanje istih kakor tudi za financiranje italijanskih podjetij v Jugoslaviji. Banka bi dala dalje jugoslovanskim podjetnikom vzpodbudo, da bi naročili svoje nabave v Italiji, dajoč jim potrebne kredite in jamstvo nasproti Italijanskim dobaviteljem.

Zentraleuropäische Länderbank in Banque des Pays de l'Europe Centrale. Z ozirom na težkoče Slavenske banke se vedno pogosteje imenujeta dunajska »Länderbank« in pariška »Banque des Pays« kot nekdanji lastnici večine delnic Slavenske banke. Zagrebška »Riječka« poroča, da je bila Slavenska banka prav za prav filijala teh dveh inozemskih bank. To naziranje pa je napačno, kajti Banque

des Pays de l'Europe Centrale je le francoski naziv za »Zentraleuropäische Länderbank« in gre torej za eno in isto banko, ki je pred leti, potem ko se je udeležil pri banki francoski kapital, prenesla svoj sedež z Dunaja v Pariz, čeprav je tožiče vsega poslovanja banke stalno v Avstriji.

Borza

1. oktobra 1926.

DENAR.

Zagreb, Berlin 13.458—13.488 (13.4575 do 13.4875), Italija 210,69—212,69 (210,72—212,72), London 274,35—275,15 (274,40—275,20), Newyork 56,384—56,584 (56,43—56,63), Pariz 159,89—161,89 (159—161), Praga 167,35—168,15 (167,35—168,15), Dunaj 7,965—7,995 (7,965—7,995), Curih 10,9275 do 10,9575 (10,925—10,9575).

Curih, Belgrad 9,1425 (9,1425), Pešta 72,45 (72,45), Berlin 123,225 (123), Italija 19,4375 (19,4375), London 25,10 (25,1025), Newyork 517,25 (517,375), Pariz 14,6375 (14,65), Praga 15,325 (15,325), Dunaj 73 (73,025), Bukarešt 2,65 (2,68), Sofija 3,725 (3,7375), Varšava 57,50 (57), Amsterdam 207,20 (207,25), Bruxelles 14,05 (14,10).

Dunaj, Devize: Belgrad 12,4975—12,5375, Kodanj 137,70—138,10, London 34,325—42,50, Milan 26,60—70, Newyork 707,15—709,65, Pariz 19,99 do 20,09, Varšava 78,05—78,55. — Valute: dolarji 704,40—48, francoski frank 20,12—20,28, lira 26,45 do 61, dinar 12,4875—54,75, češkoslovaška krona 20,9675—21,0275.

Praga, Devize: Lira 126,15, Zagreb 59,585 Pariz 95,05, London 163,625, Newyork 33,70.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana, 7% invest. posoj. 71—73, vojna odkodnina 305 den., zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 194—197, Ljublj. kreditna 155 den., Merkantilna 98—97, Praštediona 865 do 868, Kred. zavod 165—175, Strojne 110 bl., Veveče 102 den., Stavbna 55—65, Sešir 104—104, zaklj. 104.

Zagreb, 7% invest. posoj. 71—72, agrari 42,50 do 49, vojna odkodnina 305,50—306, kasa 306 bl., okt. 306—308,50, Hrv. esk. 100—100,50, Kred. 100 do 102, Hipobanka 55—56, Jugobanka 91,50—92, Praštediona 865—867,50, Ljublj. kreditna 155 den., Srpska 130 den., Eksploatacija 9—10, Seferina 350 do 360, Gutmann 235—260, Slavex 115 bl., Slavonija 31—32, Trbovlje 300—305, Veveče 102 den.

Dunaj, Don.-sav.-jadr. 826,000, Zivno 700,000, Alpine 349,000, Kranjska industrijska 585,000, Trbovlje 380,000, Hrv. esk. 147,000, Leykam 124,000, Hip. banka 69,000, Avstrijske tvornice za dušik 247,500, Mundus 1,045,000, Slavex 142,000, Slavonija 35,500.

BLAGO.

Ljubljana, Les: Deske — smreka, jelka, 20 mm. 4 m dolge, I., II., III., media 27 šir., fco vag. Postojna 500 bl., smrekove deske, I., II., 24 mm, paralelne, ostrorobne, od 16 cm širine naprej, fco meja 550 den., hrastove podnice: 43 mm debele, 2,70 m dolge in 53 mm debele, 2,85 m dolge, od 18—28 cm širine, zdrave, fco meja 1250 den., bukova drva, suha, meterska, zdrava, fco vag. meja 21 den.

Zito in poljski pridelki: Pšenica nova, fco naklad. post. 265 bl., koruza, fco vag. nakladalna postaja 168 bl., rž domača, fco nakladalna postaja 215 bl., oves novi, fco nakl. post. 155 bl., fižol beli, novi, fco vag. nakl. post. 140 bl., krompir rani, fco vag. slov. post. 90 bl., laneno seme, fco Ljubljana 350 den., laneno seme Podravina, fco Ljubljana 370 den., seno sladko, stisnjeno, fco vag. slov. post. 100 bl.

Sir H. Rider Haggard:

Hči cesarja Montezume.

Zgodovinska povest.

Iz angleščine prevael Jos. Poljanec

Ko sem bil devetnajst let star, sem bil popolnoma dorastel in — saj pišem v visoki starosti — lahko rečem, ne da bi se sam hvalil, tudi prav zalmladenič. Res, da nisem bil preveč velik, meril sem samo pet čevljev devet palcev, a moji udi so bili lepo raščeni in prvi sem imel široke in močne. Moja polt je bila in je še danes vzlic sivim lasem izredno temne barve, oči so mi bile velike in črne, lasje pa vatoviti in črni kot oglje. Moje vedenje je bilo tihotno in resno do otožnosti, v govoru sem bil počasen in miren in sem rajši poslušal nego govoril. Preudarij sem stvari, preden sem si ustvaril mnenje o njih; ko sem si ga pa enkrat ustvaril, me ni mogla razen smrti nobena reč odvrniti od njega, pa najsi se je nanašala na dobro ali slabo, bedarijo ali kaj pametnega. Tiste čase sem tudi imel kaj malo vere; deloma po skrivnem podučevanju očeta, deloma pa s pomočjo lastnega razuma sem se bil naučil dvomiti nad nauki Cerkev, kakor so jih bili učili. Mladost rada misli in sklepa tako rekoč z velikimi skoki in meni, da so vse stvari krive, ker se je o nekaterih dokazalo, da niso prave. Tako sem tiste čase večasih mislil, da ni Boga, ker so trdili, da se je podoba Device Marije v Bungayu jokala in da so se godile z njo druge reči, o katerih sem vedel, da se niso. Sedaj dobro vem, da je Bog, kajti zgodba mojega lastnega življenja to globoko dokazuje. Resnično, kateri človek se more ozreti nazaj na dolgo življenje in reči, da ni Boga; ko lahko vidi senco Njegove roke na vsej zgodovini svojih let?

Vedel sem, da se bo Lillija, ki sem jo ljubil, tisti žalostni dan, o katerem pišem, sama izprehajala pod

velikimi hrasti v parku njenega doma. V tem parku, Grubswell mu pravijo, so rastle in še vedno rastejo glogi, ki začno v teh krajih prvi cveteti; ko sva se v nedeljo srečala pri cerkvenih vratih, je Lillija povedala, da bodo glogi v sredo imeli cvetje in da ga bo ona tisti popoldan prišla trgati. Kaj mogoče je, da je namenoma tako govorila, kajti ljubezen rodi premetenost v srcu najbolj poštene in krotke device. Nadalje sem tudi opazil, dasi je te besede govorila vpriču svojega očeta in vseh ostalih, da je vseeno toliko časa počakala s temi besedami, dokler ni bil moj brat Geoffrey iz slišne daljave; ona namreč ni želela, da bi šla z njim po tisto cvetje; in videl sem tudi, da me je ošinila s pogledom svojih oči, kó je govorila. Pri tej priči sem sklenil, da pojdem tudi jaz trgati glogovo cvetje na isti kraj in isto sredo popoldan, tudi če bi zanemaril svojo dolžnost in preustil vse bungayske bolnike naravi, da jih sama leči. Še nekaj drugega sem bil sklenil; ako bi našel Lillijo samo, ne bi več odlašal, temveč ji razodel vse, kar je bilo v mojem srcu; naravno nobene velike skrivnosti, kajti dasi se med nama doslej ni bila še spregovorila nobena beseda o ljubezni, je vsakdo naju poznal skrite misli drugega. Moj korak ni pomenil, da sem se hotel zaročiti z dekletom jaz, ki sem si moral šele narediti pot med svet, samo bal sem se, ako bi še nadalje odlašal s tem, da bi si zagotovil njeno nagnenje, da me ne bi prehitel brat v družbi očeta, in Lillija bi se uklonila, česar ne bi bila storila, ko bi si bila midva obljubila večno zvestobo.

Naključilo se pa je, da mi je bilo jako težko ostreti se službe, da bi mogel iti na sestanek; moj gospodar, zdravnik, je namreč zbolel in je poslal mene, da sem namesto njega obiskal bolnike in jim prinesel zdravil. Naposled pa sem jo med četrto in peto uro vseeno potegnul, ne da bi bil prošil za dovoljenje. Krenil sem po norwichki cesti in tekkel dobro miljo, dokler nisem dospel do ovinka pri cer-

kvi in se približal parku. Tedaj sem jel stopati bolj počasi, ker nisem hotel priti pred Lillijo razgret in v slabi zunanosti, ampak sem hotel, da bi bila moja zunanost čim najboljša; v ta namen sem se bil tudi oblekel nedeljsko obleko. Baš sem stopal po majhnem klancu po cesti, ki pelje mimo parka, ko zagledam jezdeca, ki se je najprvo oziral po jahalni poti, ki zavije na tem kraju na desno, nato nazaj preko goljave proti vinogradu in reki, potem pa po cesti, kakor da ne bi vedel, kam naj krene. Hitro sem spoznal položaj — dasi moja glava v tem trenutku ni bila posebno hitra, ker je mislila na vse druge reči, največ na to, kako naj govorim z Lillijo — in sem mahoma spoznal, da ta človek ni bil iz naše dežele.

Bil je zelo velik in lepe zunanosti, oblečen v bogato obleko iz žameta, okrašeno z zlato verižico, ki mu je visela okrog vratu, in po moji sodbi kakih štirideset let star. Največjo pozornost pa je vzbujal njegov obraz, ki je v tistem hipu imel nek strahovit izraz. Bil je dolg, droben, z globokim zarezam; oči so bile velike in so se svetile kot zlato na soncu. Usta so bila majhna in lepo oblikovana, a so imela nek zlodejski, krvoločen, porogljiv izraz; čelo je bilo visoko in je oznanjalo, da je človek duha, in majhna brazgotina je bila na njem. Sicer pa je bil temne polti kakor ljudje iz južnih krajev, kodrasti lasje so bili kakor moji črni; imel je špicasto, kostanjasto brado.

Ko sem bil končal s temi opazovanji, sem bil dospel skoraj do tučca in tedaj je tudi on mene zagledal. Kakor bi trenil, se mu je obraz izpremenil; porogljivi izraz je izginil in videti je bil prijeten in prijazen. Zelo uljudno je privzdignil klobuk in začeljal v slabi angleščini nekaj besedi, med katerimi sem razumel samo besedo Yarmouth; ko je spoznal, da ga nisem razumel, je preklinjal na gias in v dobrem kastiljanskem narečju angleški jezik in vse, ki so ga govorili.

Priloga o LUDSKO KNJIZNICO (Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani) 19. zv. J. O. Curwood, Kazan, voljč pes. Kanadski rom. 18 Din, vezan 30 Din. — 20. zv. Ed. About, Kraki čora, 18 Din, vezan 30 Din. — 21. zv. H. R. Haggard, Jurana ravnica, 30 Din, vez. 40 Din. — 22. zv. Otkoča kaplana Granla, Popolvanje okoli sveta, Roman v treh delih, 48 Din, vez. 58 Din.

UNDERWOOD

pri Lud. Baraga, Ljubljana
Selenburgova ul. 6/1. Telefon šte. 980.

UNDERWOOD

Cerkveni vestnik

Meštanska Marijina kongregacija pri sv. Jožefu ima v nedeljo 3. t. m. zjutraj ob pol sedmih v kongregacijski kapelici skupno sv. mašo in obhajilo. Prvi kongregacijski shod pa se vrši radi posvetitve cerkve v Šiški šole prihodnje nedelje, 10. t. m. ob sedmih zvečer.

Sport

III. KOLO PRV. NOGOM. TEKEM.

Jutri, v nedeljo, bo odigrana tretje kolo prvenstvenih tekem. Naslednji nastopi tudi jutri šest parov moštev. Razumljivo, da bosta najbolj interesantni popoldanski tekmi prvorazrednih klubov, pred vsem se pričakuje lepe igre od obeh favoritov. Toda tudi ostala prvorazredna kluba sta v dosedanjih tekmah dokazala, da se jih ne sme podcenjevati, kajti poleg izdržljivosti se znajo ta moštva boriti s pravim elanom in ambicijo. Dopoldne odigrajo prvenstvene tekme rezerve in drugorazredni klubi. Tudi ti klubi so v dosedanjih svojih nastopih pokazali dokaj lepo in zanimivo igro. Tekme se odigrajo sledeče: predpoldne igrišče Ilirije ob 9 rezerve ASK Primorje: ZSK Hermes, ob 10.30 Ilirija: Slovan, igrišče ASK Primorje ob 9 Slavija: Krakovo, ob 10.30 Panonija: Reka.

Popoldne ob 14 ASK Primorje: ZSK Hermes, ob 15.45 SK Ilirija: SK Slovan; obe na igrišču SK Ilirije.

V NEPRESTANEM POLETU 6700 KILOMETROV.

Iz Pariza v Basoro na jugovzhodu Mezopotamije je 4375 kilometrov. 27. junija letos sta preletela to razdaljo Francoza brata Arrachart in sta obdržala ta rekord do 15. julija. Tedaj je letel Francoz Girier brez prestopa iz Pariza v Omsk v Sibiriji, 4715 kilometrov. Kmalu za njim sta se dvignila v zrak druga dva Francoza, Challe in Weiser, in sta letela v aeroplanu iz Pariza naravnost v Bender Abbas, 5200 km. To ni dalo miru bratoma Arrachart in sta se sedaj spet dvignila, z namenom da dosežeta v neprestanem poletu Irkutsk v Sibiriji, 6770 km. Najprosto sta mislila leteti v Džibuti v Afriki, slednjič sta se odločila za Sibirijo. Njiju pot: Pariz Varšava 1180 km — Moskva 2315 — Čeljabinsk 4015 — Omsk 4715 km — Krasnojarsk 5960 — Irkutsk 6770 km.

Aeroplan tehta 4200 kg, bencina ima s seboj 3120 litrov, olja 200 litrov. Ob uporabi 85 litrov bencina na uro bi prišla na cilj v 37 urah, če letita s hitrostjo nekaj nad 180 km.

SUZANA.

Se je že vkrcala, po oceanu se pelje, 9. oktobra bo prvič v Ameriki nastopila. Pred odhodom

so jo še enkrat vprašali, zakaj je postala profesionalna. Dejala je: »Dvanajst let sem prvakinja v tenisu. Na moj račun so drugi dobesedno zaslužili milijone, jaz sem pa tisoče porabila za brambo mojega naslova. V igri nisem zaslužila niti centima; 27 let sem postala stara, pa nimam prav nič; kar ima moj oče, je vsak dan manj vredno, ker nima frank nobene vrednosti več. Moj oče, edini moj učitelj in svetovalec, mi je vedno zabičeval amaterstvo, in bila sem do skrajnosti zvesta. Sedaj pa ne gre več tako. Nemir je prišel nad mene in dvom. Spominjam se samo na igro z Willsovo Heleno. Majhen klub ob Rivieri je tekmo aranžiral, prostora ni bilo za več kot za 4000 gledavcev. Podvojili so cene, in vendar so že prvi dan razprodali vse vstopnice. Spekulantje so dosegli bajne cene, lastniki hiš ob igrišču so prodajali sedeže ob oknih za denar, za katerega bi bil pred vojno lahko kupil celo hišo. Nekaj prav prebrisani hišni posestnik je dal celo streho razkriti, in gledavci so gledali skozi ogrodje na igrišče. Vsak je zaslužil, samo jaz nič. In stara sem postajala in batl sem se začela, da mi bodo opešale moči in da bo prišla kakšna boljša igravka, kot sem jaz. Zato sem zapustila amaterstvo in sem postala profesionalna. Upam pa, da s tem sportu ne bom nič škodovala in da ga bom kot profesionalna zastopala prav tako častno in uspešno, kakor sem mu služila kot amaterka.«

Turistika

Slovensko planinsko društvo javlja, da se završi Krekova kočna na Ratitovcu v ponedeljek dne 4. oktobra 1926. Poset kočne v zimski sezoni je mogoč v spremstvu oskrbnika Franca Smida v Podlonku šte. 30, p. Zelezniki. — Obe kočni na Golici ostaneta do preklica ob sobotah in nedeljah oskrbovani. — Koča na Kamniškem sedlu je definitivno zatvorjena.

Slovensko planinsko društvo, podružnica Kranj naznanja, da se zapre Prešernova kočna na Stolu dne 4. oktobra t. l., dočim ostane Valvazorjeva kočna odprta vse leto.

Naznanila

Strokovna zveza javnih nameščencev ima danes ob 20 redno odborovo sejo v kleti 1. del. konzumnega društva, Kongresni trg 2. Udeležite se polnoštevilno!

Člani organizacije javnih nameščencev, somišljenikov SLS, ki dosedaj še niso poravnali do 31. decembra 1925 predpisani zaostanek na članarini, vabimo tem potom v smislu dopisov z dne 21. maja 1926, šte. 15, da to storijo — eventualno v obrokih — do 31. oktobra t. l. — Oni člani, ki bi to dolžnost do tega dne ne izpolnili, bodo v 1. seji meseca novembra črtani. — Odbor.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 1. oktobra 1926. Višina barometra 308,8 m

Opazovanja kraj	čas	Baro- meter	Toplota v C°	Rel. vlag. v %	Veter in brzina v m	Obla- čnost 0-10	Vrsta padavin		Najvišja temp. v noči	Najnižja temp. v danu
							na opazovanju	v mm da 7h		
Ljubljana (dvorec)	7	767,8	10,6	97	N 2	10		1	12,4	10,6
	8	767,8	10,7	95	N 1	10				
	14	767,0	12,0	96	S 1	10				
	19	768,1	11,7	99	NW 1	10				
	21	768,2	6,5	96	mirno	10				
Maribor		768,8	8,0	99	NW 2	10	dež	5	10	9
Zagreb		767,8	11,0	97	ENE 3	10		3	12	10
Belgrad	8	767,6	15,0	62	SE 4	6			13	11
Sarajevo		765,5	12,0	91	mirno	9			14	11
Skopje		765,6	18,0	53	SE 1	2			28	10
Dubrovnik										
Split	7	761,9	18,0	93	NE 3	9		1	26	17
Praga		770,2	8,0	—	SSW 2	10	dež	13	11	8

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Današnja vremenska napoved za 2. oktober: Nobene bistvene spremembe.

Pregled vremena od 21. do 28. septembra 1926

(Podatki datirajo od 8. ure dotičnega dne.)

21. Jaki pritisk se drži mirno, večinoma vedro, hladno vreme v Srednji Evropi (najhladnejše pri nas Belgrad 5°). Anticiklon se še vedno drži v Sev. Rusiji, 773 mm, a drugi se približuje od Anglije, 771 mm. Od Prage do Curia in dalje na zapadu je megla in mestoma dežuje, od Lvova do Jasi-a so sedaj jaki vetrovi z dežjem. Na Jonskem morju je depresija. Pri nas je deževalo samo na severu in jako malo.

22. Jaki pritisk drži se mirno in večinoma vedro in hladno vreme v celi Evropi, toda pojačuje ga anticiklon iz Anglije (London 773 mm). Vetrovi so slabi. Popustili so tudi v našem Primorju, toda še so burje do 10 m v sek. Megleno je v zapadni Evropi in pri nas od Ljubljane do Zagreba. Na jugoistoku in severozapadu toplota pada — drugod raste. Se vedno je pri nas najhladnejše (Bos. Kobiljača 5°).

23. Angleški anticiklon (Tours 772 mm) se širi k centru Evrope, in ob njegovem robu so jaki vetrovi in dež v Nemčiji in na Jadranu. Vedro je malokje. Z Baltičkega morja odhaja depresija proti Črnemu morju, izziva slabe vetrove in dež na Baltiku in istočno od Karpatov. Temperatura se je zvišala v srednji Evropi, okoli se znižala. Najhladnejše še vedno pri nas (Kos. Mitrovica 0°).

24. Anticiklon se približuje k nam, toda postaja slabši (München 765). Ukrajinska in Trenska depresija kaže tendenco, da se spojijo preko nas. Jaki vetrovi so mestoma samo od Baltika do Wiena. Povsod je oblačno, mestoma deževno, najbolj pri nas. Temperatura po celi centralni Evropi pada, na jugu se viša.

25. Pritisk v Evropi splošno slabi, toda pri nas na Balkanu se drži in vzdržuje mirno, skoro vedro ali hladno vreme, tako da je pri nas najhladnejše (Skoplje 2° C). Deževalo je skoro po celi Evropi, tako tudi pri nas v raznih predelih, toda nikjer preobilno.

26. Pritisk po celi Evropi je slab, samo na Balkanu še drži (Kós. Mitrovica 766). Jakih vetrov ni nikjer, oblačno pa je po celi državi razven jugoistoka. Deževalo je na mnogih krajih od Baltika do Alp, toda nikjer preobilno. Temperatura se je na istoku do našega Primorja zvišala, na zapadu

pa je skoraj povsod padla. Se zmeraj je pri nas najhladnejše (Niš 2° C).

27. Balkanski anticiklon odhaja, vzdržujoč na našem skrajnem jugoistoku mirno, vedro in hladno vreme (B. Gradšče 5°). V Evropi je pritisk v splošnem slab, toda od Belega morja in Atlantskega morja jačanje, ki izziva od La Manche-a do Švedije jake vetrove in dež od Baltika do Alp. V severni Italiji in na našem skrajnem zapadu bile so nevihte in dež. Temperatura je na istoku in zapadu padla, drugače se zvišala — najbolj pri nas, do 8°.

28. Balkanski anticiklon se je še dalje pomaknil, toda drži se vedno na skrajnem jugoistoku naše države in v Bolgariji lepo vreme. Na severnem in tirenskem morju so plitvi cikloni, ki izzivajo dovolj jake vetrove. Vedro je samo v nekaterih predelih, deževalo je na raznih krajih, najbolj pri nas. Temperatura se na jugoistoku in severozapadu viša, drugače pada.

Pregled toplote v gorenji dobi:

Svajbard	—	2	2	1	—	—	—	—	—	—
Stockholm	—	10	10	—	10	9	2	—	—	—
Varsava	—	8	9	10	7	9	—	11	10	—
München	—	10	10	11	9	11	12	13	8	—
Berlin	—	10	13	11	8	9	11	12	8	—
Seydisfjord	—	9	8	—	6	—	—	—	4	14
London	—	13	8	7	12	7	7	14	—	—
Paris	—	16	14	15	10	14	7	8	14	—
Lyon	—	16	16	15	10	13	17	12	5	—
Madrid	—	—	12	19	21	26	10	15	13	—
Rim	—	20	21	17	20	—	21	24	22	—
Ancio	—	19	20	—	18	21	—	—	20	—
Messina	—	24	24	22	24	—	24	24	24	—
Sofija	—	8	9	7	10	5	—	6	11	—
Atene	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Budapest	—	9	8	13	10	9	7	12	12	—
Dunaj	—	—	9	14	10	—	—	12	—	—
Leningrad	—	10	10	10	—	—	—	11	5	—
Moskva	—	7	8	7	9	—	—	9	10	—
Odesa	—	7	6	7	—	—	—	9	9	—
Biserta (Tunis)	—	—	24	—	22	—	—	24	20	—
Zürich	—	12	14	14	9	13	11	9	9	—
Valencia	—	6	8	15	13	21	9	13	11	—
Kopenhagen	—	14	12	11	11	—	—	8	11	16
Tarento	—	25	20	17	20	—	—	20	24	23
Malta	—	23	24	23	23	23	—	—	26	24

MALI OGLASI

Vraka drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglas nad deset vrstic se računsko višje. Za odgovor samko: Na vprašanja brez znambe ne odgovarjamo!

VAJENCA

pridnega, zdravega in poštenega, sprejme pekarna URBAR na Rakeku. - Vse drugo po dogovoru. 6680

Dobro izurjena ŠIVILJA išče dela po hišah. - Naslov v upravi pod št. 6678.

POSTREZNICA išče mesta k 2-3 osebam. Ponudbe upr. pod: Postreznica.

Koncipijenta

tudi začetnika, sprejemem. Nastop 1. novembra t. l. Dr. FRANC FRLAN, odvetnik v Ljubljani.

Žagar, mojster

(gaterist) za polnoarmenik, dobro izvežban, dobi takoj službo. - Ponudbe pod »Izvežban« na Oglas. zavod Kovačič, Maribor.

12.000 Din

posodim hišn. posestniku, če mi prepusti PRAZNO SOBO s podporabo kuhinje. Ponudbe na upravo pod št. »Takojo«.

PLETILJA sprejema na dom vse vrste strojnega pletenja. Ponudbe upravi pod: »Pletilja« št. 6731.

PRODAJALKA

mlačja, kmečkih staršev, ki je vajena šivanja in gospodinjstva, se sprejme na deželo takoj. Vpraša se na upravo »Slovenca« pod številko 6691.

POSESTVO prodam: 4 orali zemlje, oddalj. od postaje 20 min. Cena Din 10.000. Dol. Medvedjeselo št. 11, okraj Trebnje.

ŠIVALNI STROJ

dobro ohranjen, po ugod. ceni prodam. Iz prijaznosti na ogled pri puškariju F. K. KAISER, Ljubljana, Selenburgova 6

LOKAL

primer. za cerkveno obrt, se išče pod št. 50.

Krojači, prvovrstni, za izdelovanje konfekcije — dobe delo na dom v konfekcij. industriji Josip IVANČIČ, Ljubljana, Mik'osičeva 4.

Prodaj KLA VIR

primeren za začetek pouka. Cena nizka. Naslov v upravi lista pod št. 6709.

Enodruž. hišica

lepa, nova, na Ustju 43, med Šmartnom in Litijo, s kras. razgledom, vrtno in vodnjakom, vse v najboljšem stanju, napročaj radi izselitve v nedeljo, 3 okt. 1926 ob 3. uri pop. na licu mesta potom prostovoljne javne dražbe. Resni kupci se vabijo!

Sadje v gospodinjstvu.

Konzerviranje sadja in zelenjadi. Sopsal M. Numek. Cena Din 24.-.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

15 letno jamstvo

Svetovno znani najboljši šivalni stroj je edino le Stoewer za rodbinsko in obrtno rabo.

ZALOGA

L. BARAGA, Ljubljana
SELENBURGOVA ULICA 6/1
Telefon šte. 980.

išče se za početek novembra v vilo ravnatelja banke v Beogradu, mlad, oženjen

vrtnar

kateri se razume tudi malo na vinogradarstvo. - Plača dobra, stanovanje, razsvetljava in kurjava prosto. - Ponudbe upravi lista pod »Ravnatelj banke 6675«.

E. Br. 11.245. 6714

Dobava drv.

Komanda 8. žandarmerijskega polka v Ljubljani rabi 300 KUBIČNIH METROV DRV za sebe v Ljubljani.

Pogoji, iz katerih je razvidna kvaliteta drv, polaganje kavcije in vse ostalo, so na vpogled v pisarni tukajšnje komande.

Ponudbe naj interesi stavijo takoj, a najpozneje do 15. oktobra 1926, t. j. dne, katerega se bo vršila direktna pogodba.

Komanda 8. žandarmerijskega polka,

dne 28. septembra 1926.

Edino najboljši šivalni stroji in kolesa

za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Petelinca

Najnižje cene. Gritzner, Adler Tudi na obroke.

Ljubljano, blizu Prešernovega spomenika.

Pouk v vezanju brezplačno. Večletna garancija.

Sveža morska riba

se dnevno peče in toči pristni Dalmatince samo v že dobro znani PRVI DALMATINSKI KLETI MESARSKA ULICA ŠTEV. 5. Povodnik.

V globoki žalosti naznanjam vsem prijateljem in znancom žalostno vest, da je moj nepozabni soprog, gospod

Josip Hvala

preglednik fin. kontrole v pok.

včeraj dne 1. oktobra, po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb blagopokojnika se vrši v nedeljo dne 3. oktobra t. l. ob pol 4 popoldne iz hiše žalosti, Bleiweisova cesta št. 9, na pokopališče pri Sv. Križu.

FANI HVALA, soproga, in vse ostalo sorodstvo.

Sedmi natis velike izdaje

Slovenska kuharica

Priredila S. M. Felicita Kalinšek

Vsestransko spopolnjena izdaja z mnogimi slikami v besedilu in 33 umetniškimi prilogami v naravnih barvah (193 barvanih slik). Elegantno vezana 160 Din.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.